

Slivniški pogledi

| november 2019 | letnik 6 | številka 57 |

OBČINA
CERNICA

Beč | Bečaje | Begunje pri Cerknici | Bezuljak | Bločice | Bloška Polica | Brezje | Cajnarje | Cerknica | Čohovo | Dobec
Dolenja vas | Dolenje Jezero | Dolenje Otave | Gora | Gorenje Jezero | Gorenje Otave | Goričice | Grahovo | Hribljane
Hruškarje | Ivanje selo | Jeršiče | Korošče | Koščake | Kožljek | Kranjče | Kremenca | Krušče | Kržišče | Laze pri Gorenjem Jezeru
Lešnjake | Lipsenj | Mahneti | Martinjak | Milava | Osredok | Otok | Otonica | Pikovnik | Pirmane | Podskrajnik | Podslivnica
Poňikve | Rakek | Rakov Škocjan | Ravne | Reparje | Rudolfovo | Selšček | Slivice | Slugovo | Stražišče | Sveti Vid | Ščurkovo
Štrukljeva vas | Tavžlje | Topol pri Begunjah | Unec | Zahrib | Zala | Zelše | Zibovnik | Žerovnica | Župeno

- 3 Uvodnik
- 4 Intervju

Vinko Otoničar

- 7 Iz občinske hiše
- 8 Aktualno
- 12 Gospodarstvo
- 15 Izpostavljam
- 16 Utrip
- 17 Ljudje med nami

Zoran Vidrih

- 18 Dogaja se
- 21 Obveščamo
- 24 Od Unca do Zahriba, od Osredka do Laz
Kržišče

- 26 Naša društva

Lokostrelci TKD Sovica

- 28 Kultura in kulturniki
- 32 Dediščina
- 34 Šport
- 36 Mladi mladim
- 37 Notranjski regijski park
- 38 Razgibajmo možgane
- 40 Napovednik

Notranjska

Google Play

App Store

Slivniški pogledi – glasilo Občine Cerklje ob Gori
Izdaja: Občina Cerklje ob Gori, Cesta 4. maja 53, 1380 Cerklje ob Gori.
Fotografija na naslovnici: Mozaik (Ljubo Vukelič)
Izid: vsak mesec, na začetku meseca. Brezplačno ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini Cerklje ob Gori.
Cena: 2,78 evra za izvod s poštnino za naročnike izven občine Cerklje ob Gori. Glasilo se financira iz sredstev proračuna Občine Cerklje ob Gori in prihodkov oglaševanja.
Odgovorna urednica: Maruša Opeka
Uredniški odbor: Marija Hribar, Miha Jernejčič, Maruša Mele Pavlin, Polona Otoničar Pajk, Sabina Popek Simšič
Urednik fotografije: Ljubo Vukelič
Lektoriranje: Polona Otoničar Pajk

Oblikovanje: Avrora AS, d. o. o.
Tisk: Para tiskarna, d. o. o.
Naklada: 4.050 izvodov
ISSN: 2386-0197

© Naslov uredništva:

Slivniški pogledi
Cesta 4. maja 53
1380 Cerklje ob Gori

✉ **E-naslov:** urednistvo@slivniskipogledi.si

📘 **Facebook:** Slivniški pogledi

Naloži brezplačno aplikacijo Občina Cerklje ob Gori in bodi obveščen o dogajanju!

Povezani, a v sebi oddaljeni

📷 Ljubo Vukelič

Jesen. Rada jo imam. Pa vi? Vse se umiri, vsaj navidezno, in nara-va se postavlja s svojimi najlepšimi barvami. Zalotim se tudi, da gledam nazaj čez ramo, delam bilance, bi rekli računovodje. Po rožnatem oktobru, ki je mesec boja proti raku dojk, najpogostejšem malignem obolenju žensk v razvitem svetu, smo že v novembru, mesecu, ko lahko na ulicah srečamo veliko moških z brki.

Novembra se namreč začne kampanja osveščanja o moških zdravstvenih težavah, predvsem raku prostate in mod; imenuje se »movember«, moška različica rožnatega oktobra.

V Sloveniji za rakom na prostati umre na leto več kot 350 moških, zboli jih 1300. Ozaveščanje, kampanje, akcije, vse informacije imamo na dosegu, a se mi včasih zdi, da se obnašamo, kot da se nas stvari sploh ne tičejo. Živimo v svojem filmu, odvisni od dražljajev, ki jih moja babica zagotovo ni poznala. Ne pazimo nase, in ko nas strese, včasih ni več možen popravni izpit. Po drugi strani lahko celo preveč pazimo nase, kar nas počasi zapelje v odvisnost. Mesec november je namreč tudi mesec boja proti vsem vrstam odvisnosti. Vse vrste odvisnosti, pa naj gre za kemično ali nekemično odvisnost, imajo eno skupno točko, abstinenčno krizo, na katero se telo odzove fizično. Javno dostopni podatki Klinike za zdravljenje nekemične odvisnosti iz Nove Gorice, edine te vrste v Sloveniji, so zaskrbljujoči. Trenutno se tam zdravi več kot dvesto oseb, ki trpijo za eno izmed nekemičnih odvisnosti. Na prvem mestu je odvisnost od družabnega omrežja Facebook in glede na to, da je več stopenj odvisnosti, je ta številka še veliko višja. Pojavljajo se vedno nove oblike; pri mladih puncah je na primer trenutno najbolj v porastu odvisnost od ličenja. Podatki razkrivajo, da je oseb, ki trpijo za eno izmed oblik nekemične odvisnosti, več kot tistih, ki trpijo za obliko kemične odvisnosti.

Mislim, da smo se že vsi srečali z odvisnikom ali odvisnostjo. Skupno nam je, da si želimo, da se naši otroci s tovrstnimi težavami nikoli ne bi srečali in, ne nazadnje, tudi mi sami ne, saj odvisnost ni omejena na določeno obdobje v življenju. Pa vendar vse več ljudi podleže različnim oblikam odvisnosti. Ni dolgo nazaj, ko sem se pogovarjala s fantom, ki je iz vasi odšel v srednjo šolo v Ljubljano. »Veš, vse, kar mi je mama govorila, je bilo res. Že prvi dan so nas »fazane« zunaj čakali dijaki starejših letnikov in nas spraševali, če kaj rabimo,« pojasni, »in če si mu dvakrat, trikrat rekel, da ne rabiš, te je pustil pri miru, če si popustil, se jih nisi rešil.« Žalosten še pove, da vsem njegovim prijateljem ni uspelo; celo njegov najboljši prijatelj je podlegel drogam.

Spomnim se zelo nazornega prikaza iz osnovne šole. Mislim, da smo bili v osmem razredu. Pri eni izmed dejavnosti smo se pogovarjali tudi o odvisnosti. Psihologinja nas je posedla po tleh v gospodinjski učilnici, prostor je bil zatemnjen, slišali smo lahko samo glasno bitje srca. In kar naenkrat je z vso močjo zaloputnila z vrati; še sedaj se spomnim občutka, pa čeprav je minilo že trideset let, kako sem se takrat počutila, in njenih besed: »In tako je, ko se vam zaprejo vrata v začaranem krogu odvisnosti.« Želim si, da se v šoli veliko govori o tej temi, pogosto in nazorno. Pomembno je, da se GOVORI. Tudi o tem, ne samo o pravicah. Po tednu otroka v mesecu oktobru namreč doma ne poslušam ničesar drugega kot to, da ima sin pravico do izbire in pravico do prostega časa. Ja, vse to je presneto res, a dragi moj sin, imaš tudi obveznosti; veliko.

Pogovor in prisotnost sta ključna. Zlagala bi se, če bi rekla, da smo pri nas doma vedno dosledni. Se zgodi, da po napornem dnevu vsak poišče mesto nekje v hiši in gleda v svoj ekran. Ampak se tega zavedamo in se »odtegnemo«, zavestno. Pa če le gre, se veliko objemamo. Naučila sem se, da človek potrebuje vsaj osem objemov na dan, ki naj trajajo dvajset sekund, saj ima izkazovanje naklonjenosti pozitiven vpliv na fizično in mentalno počutje.

Jesen. Naj bo lepa in naj naredi lepo podlago za zimo. Naslednja številka Slivniških pogledov namreč izide decembra in takrat bomo res lahko naredili že konkretno bilanco leta 2019.

Sabina Popek Simšič

Vinko Otoničar

Na samem pod Begunjami, v dolini Cerknjščice, stoji Čopči maln. Lepa domačija z mlinom in žago. Na njej pri 86 letih gospodari in živi od dela svojih rok Vinko Otoničar, po domače Čopči. Prijazen in bister gospod. Ponosna notranjska korenina.

Ste res zadnji begunjski mlinar?

Najbrž da povsod, ne samo v Begunjah. Saj ni nobenega več, razen če Boček tam gor še kaj melje. Na celi vodi (Cerknjščici, op. p.) je bilo 32 malnov in žag. V Begunjah so bili trije malni: naš, Ta Gorenji in Ta Dolenji maln.

Vaš mlin ima dolgo zgodovino.

Hiša je bila 1908. leta narejena, maln ima letnico 1826. Od kdaj je bila ta stara žaga, ne vem, ta je bila 1934. leta narejena. Stari oče so od Hrena iz vasi kupili maln in žago, potlej so pa tukaj naredili hišo. Pravijo, da je bil ta maln od samostana iz Bistre, Hren pa svobodni kmet. Hren je bil bančnik. Potlej je pa banka propadla in je tudi njemu čisto vse propadlo. Umril je v domu v Kačji vasi.

Koliko ste bili stari, ko ste začeli delati?

S petimi leti sem moral že pasti. Ne pa zdaj, ko se mulci pretezajo.

Včasih je bilo veliko otrok. Koliko vas je bilo v razredu?

Enih trideset. Štirje smo še živi. Med vojsko, ko je bila šola požgana, so eni hodili k Vilčim, Knap se pišejo, jaz sem hodil pa v Turšičevo hišo. Kjer je bil plac, tam je bila šola.

Je bila vaša kmetija velika?

Niti ne. Je bilo drugega dela dosti. Imeli smo žagarja, deklo, malnarja pa ni bilo. Mlel je oče, potlej pa tudi mati. Tudi jaz sem hitro začel.

Koliko kamnov ima mlin?

Štiri pare. Vsak kamen ima par. Dva sta bila za črno in za prašiče, dva para pa za ta belo moko. Pa stope so, za ješprenj pa za kašo.

Veste, od kod so kamni?

Dolgo nisem vedel. Hribi od Kranja do Tolmina so taki. Kamnoseki so bili, ki so

Vinka Otoničarja odlikuje izjemna pronicljivost.

v steni, v hribu, kamen naredili in ga zdaj odklesali, da se je odvalil. Pred enim štirimi leti je zadnji umrl, ki je to delal. Kamen izgleda, kot da bi bil iz betona. To je ena masa, ki jo tisti pesek vkup drži. Ko je bil vesoljni potop, je morje potisnilo tisti pesek gori. Če bi bil naveden kamen, bi ga razneslo. To je sila, ko melješ.

» Vsaka hiša je imela, pa če je bila še tako majhna, kakšen mernik žita. Za vsak slučaj.«

Kamnov niste menjavali?

Ne, saj se toliko ne znucajo. Še štirje so za rezervo pri hiši. Noben več jih ne bo dal gori. Mleti je treba znati. Ne moreš samo stresti. Za vsako stvar je treba imeti znanje. To gre počasi. Je treba večkrat iti skozi. Pšenico je treba prvo nafajhtati (navlažiti, op. p.). Potlej jo deneš na kamen, da oluščiči ta debel otrob, potlej gre skozi mrežo. Otrobi grejo naprej, zrno pa skozi mrežo pade, potlej se ga

pa spet ene parkrat nazaj dene, vmes je treba pa sita zamenjati.

Popraviti ste pa kdaj morali kaj.

Kar sem mogel, sem sam. Mlinska kolesa je eden tukaj delal. Kar navaditi se moraš vsega. Vsak del v malnu ima tudi svoje ime.

Od kod so vozili k vam?

Iz Cerknice, od Svetega Roka, iz Hribov. Od povsod. Eni so šli k enim malnom, drugi k drugim. Tudi Begunjcev je bilo precej, pa iz Bezuljaka, Dobca. Vsak je imel svoje malnarje.

Jih je vaša mama kaj postregla?

Če so otroci prišli, jim je dala kruh. Kos kruha, to je bilo ta boljše. Ne tako kot danes, ko ga še pogledajo ne. Je glih spomladi eden prišel tukaj mimo. Ne more pozabiti, kako dober je bil kruh, ki mu ga je dajala moja mama. Pekla je za cel teden, v krušni peči.

Kdaj se je največ mlelo?

Ja, skozi, da je bila le voda. Ljudje morajo jesti celo leto! Eni so kar z vozom pripeljali dvakrat na leto, eni so pa s kretami

vozili po en žakelj. No, kolikor so imeli. Saj morda je kdo samo za en mernik prinesel. Ljudje so skromno živeli. Po vojski smo pa makonce (mokovec, op. p.) mleli.

Kakšen pa je kruh iz makonce?

Fin. Samo mora biti mičkeno moke vmes, da skupaj drži. Ene so iz makončne moke prav potico spekle. Malo jajc, mleka, putra, cukra, če se je dobil. So pa tudi hruške toliko posušili, da so se dale zmeti. Za preživetje je šlo. Ne tako kot zdaj, ko ne vejo, kaj bi jedli. Zadovoljni smo bili, samo da je bilo.

Vi ste imeli skozi kruh?

Skozi.

Kako je pa s tem, da so morali ljudje nekaj pustiti mlinarju?

Merca se je jemala. Recimo od mernika. Tam je bila posodica in se je vzelo eno posodico žita. Zase smo sejali pšenico, ječmen, oves pa za prašiče.

Koruze ni imel nihče?

Mleli smo jo, kaj malega. V Begunjah noče rasti. Mora biti prav fina letna, da je je kaj.

Drži, da mora mlinar zgodaj vstati?

Drži, da tudi ponoči dela! Malni so stali samo v soboto od polnoči do nedelje do polnoči. V nedeljo niso laufali. Če je bila pa kriza, da ni bilo vode in jo je bilo treba izkoristiti ali pa da je bilo dosti za mleti, se pa sploh ni ustavilo. Ni bil osemurni delavnik, je bil štiriindvajseturni.

Kdaj ste nazadnje mleli?

Ja, dve leti je od tega, kar sta se malnu udrla streha in strop. Težko je bilo dobiti majstra. Kar vsak je rekel, da je to za podreti. Sem rekel, da dokler sem jaz, ne! Zdaj ima mlin novo streho. Če bom mogel, bom počasi spravil vse skupaj, da bom zase zmllel. Kruh si pečem sam. Slabše se peče kot z domače moke. Premehka moka je, pa prežgana od valjičev. Železo jo melje, ne kamen. To je razlika.

Ste že rekli, ja, da je treba znati mleti.

Tako kot vsako obrt. Vedeti moraš, kakšno sito boš dal notri, kakšno mrežo. Enih pet let nazaj me je eden prosil, če bi mu piro zmllel. Še danes je skoraj noben ne zna zluščiti, nekam k Ribnici

jo vozijo. Ja, jaz sem jo zluščil s kamni, tako kot ajdo. Potlej deneš pa bolj redko mrežo, da gredo pleve čez, zrno pa skozi pade. Potlej pa tisto premevaš kot normalno žito. Je pa taka moka dosti boljša kot pšenična. Pira je predhodnik pšenice. Vem, da so jo sejali prej, ampak so jo vozili v maln, da se je z luščino vred zmllela za prašiče. Pogrešam pa eno žito in ga ne zasledim. Pšeničnik. Po Otavah so ga sejali, zrno ima kot ječmen, barvo ima pa od pšenice. Križanec mora biti. Lahko, da ima tudi kakšno drugo ime, pa ga zato ne najdem. Rad bi ga imel, iz njega so tako fini žganci!

»Mleti je treba znati. Ne moreš samo stresti.«

Koliko moke ste imeli zmeraj doma?

Vsaka hiša je imela, pa če je bila še tako majhna, kakšen mernik žita. Za vsak slučaj. Danes ga nima noben, še moke ne za rezervo. Vsako kilo se gre sproti iskat. Mi smo imeli zmeraj dva žaklja. Moka se nikoli ne pokvari, samo prav je treba delati z njo. Žakelj je treba dati ležati, pa premešati moko vsak mesec.

Sedem koz sem naštela okoli vaše hiše.

Dva konja imam še, pa dvajset govodi. Ne, zdaj jih je dvaindvajset. Danes je imela krava dvojčka. Ja, saj mi rečejo: »A moraš?« Moram! Zjutraj moram vstati, ker je žival. Če je ne bi bilo, bi pa lepo ležal, pa trd ratal. Žival hoče biti sita in moraš, nimaš kaj.

Imate kaj njiv?

Hektar in pol žita za živino. Pomaga mi Marko iz Begunj. Z mičkenga se je držal pri meni, rad je imel stroje. Kakor je za ropotalo, je bil tukaj. Na Notranjskem obdelamo premalo zemlje. Prej, ko smo bili ob italijanski meji, je bil en sam šverc, niso drugega delali. Po vojski so se pa fabrike odprle. To je vzelo kmete.

Pravite, da bi bilo hudo že samo, če bi nam elektrike zmanjkalo?

Kaj pa! Zdaj je vse na elektriko. Kje bi pa mleli? Kaj bi jedli? Kar je ravno, je bila okoli Begunj sama njiva. Po senožetih, gričih je bilo zorano. Vse. Tudi če je bila ravnina velika kot moja kuhinja. Če pride kriza, da bi morali vse zorati, bi morala živina iti prvi dan. Nobene senožeti ni več. Zdaj se pokosi samo po njivah, še pasejo po njivah. Noben nič ne misli. Ko se je druga svetovna vojska začela, so bili tudi obrtniki in trgovci, ki so imeli zemljo, pa niso delal na njej. Se »ni splašalo«. Samo prvega pol leta vojske so bili pa tako lačni, da se je skozi njih videlo! Še bajtarji so imeli ali prašička ali kravico, malo krompirja ... Oni pa niso imeli nič in kupiti niso imeli kje. Potlej so pa imele vse fine gospe prašiče, pa kravico, da je bilo mleko. Tega noben ne ve. No, saj ne more vedeti. Zdaj je na oblasti »socialistična mladina«, ki je v oblakih zrasla. Ta stari smo pa pasali.

Boste še mleli?

Če mi bo kdo pomagal mlin zrihtati. Pretrd sem, da bi ga sam. Samo zato, da bom domač kruh jedel.

Živali zadnjega begunjskega mlinarja so zelo krotke in mirne. »Žival ve, da sem že malo bolj trd,« pravi.

Imenovanje predstavnikov v svete zavodov

10. oktobra se je po nekajmesečnem premoru ponovno sestal občinski svet Občine Cerknica. Na dnevnem redu 8. redne seje je bilo sedem točk.

Med svetniki in svetnicami je največ polemik spodbudila točka o razrešitvi in imenovanju predstavnikov ustanovitelja v svete zavodov. Svetniki Naše Notranjske, Nove Slovenije in Liste Bogdana Zevnika so opozorili, da imenovanje predstavnikov ne odraža volilnega izida lokalnih volitev. Predsednik Komisije za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja **Miloš Pohole** je zatrdil, da so imenovanja legitimna, skrb svetnikov, da so sklepi v nasprotju z zakonodajo, pa odveč. Po pestri razpravi so predlogi vendarle dobili zadostno podporo.

V svet zavoda Osnovne šole Notranjski odred Cerknica so bile imenovane **Alenka Korošec**, **Sergeja Šega** in **Vilma Dobrin**. Kot predstavniki ustanovitelja so bili v svet zavoda Osnovne šole »Jožeta Krajca« Rakek imenovani **Mitja Planinšek**, **Luka Svet** in **Andreja Krpan**. V svetu zavoda Glasbene šole Frana Gerbiča Cerknica bodo Občino Cerknica zastopale **Marija Pesek**, **Simona Lekšan** in **Katarina Intihar**, v Vrtcu Martina Krpana Cerknica pa **Nina Jerič**, **Silva Šivec** in **Andreja Mestek**. **Elektra Katarina Korošec** in **Eva Turšič** sta bili imenovani v svet zavoda Knjižnice Jožeta Udoviča Cerknica. V svet zavoda Notranjski regijski park (NRP) so bili potrjeni **Boštjan Kovač**, **Janez Klučar** in **Jasna Zalar** kot predstavnica občinske uprave.

Svetnik **Bogdan Zevnik** je tudi po sprejetih sklepih vztrajal, da sta sklepa o imenovanju predstavnikov v sveta zavodov Glasbena šola Frana Gerbiča in Zdravstveni dom (ZD) dr. Božidarja Lavriča Cerknica-Loška dolina-Bloke neizvršljiva. Po preverjanju zakonitosti so v občinski upravi ugotovili, da so vsi sklepi o razrešitvah in imenovanjih predstavnikov ustanovitelja v svete zavodov korektni, razen Sklepa o razrešitvi in Sklepa o imenovanju predstavnikov ustanovitelja v svetu zavoda ZD dr. Božidarja Lavriča Cerknica-Loška dolina-Bloke zaradi tehničnega razloga. »Pomotoma je bil

priložen sklep o razrešitvi predstavnikov ustanovitelja v svet zavoda ZD Cerknica z navedbo članov preteklega mandata, zato bo ta del ponovno obravnavan na naslednji seji,« je v obrazložitvi zapisal župan **Marko Rupar**.

Svetniki so v nadaljevanju seje dali soglasje Notranjskemu regijskemu parku za najem kratkoročnega kredita. Od prve tranše namreč NRP ne bo imel dovolj denarja za poplačilo vseh stroškov del, zato si bo do novega obroka evropskega denarja po soglasju svetnikov lahko pomagal z bančnim posojilom. Po pojasnilu direktorja NRP **Matevža Podjeda** bodo že konec decembra v Bruselj poslali vmesno poročilo, ki bo osnova za pridobitev druge tranše. Podjed načrtuje, da bodo evropski denar prejeli najpozneje do 1. maja 2020, do takrat pa naj bi poplačali tudi posojilo.

Poveljnik Civilne zaščite Cerknica **Matjaž Knap** je občinski svet seznanil s poročilom o požaru v podjetju Fragmat v Podskrajniku, kjer je zagotovljeno, da so rezultati monitoringa stanja zraka in voda na vplivnem območju požara v podjetju pokazali, da požar ni povzročil okoljske škode.

Semafor na Uncu prihodnje leto

Na Uncu je v teh dneh Cestno podjetje Koper, d. d., začelo z deli za preplastitev 270 metrov dolgega odseka regionalne ceste R212 Unec–Cerknica–Sodražica v središču vasi. »Gre za enega najslabših cestnih odsekov v občini, zato smo veseli, da se je Direkcija RS za infrastrukturo odločila za sanacijo,« je povedal župan **Marko Rupar**. Je pa občina pristopila k investiciji in financirala še zemeljska dela, obnovo dela meteorne kanalizacije ter temelje in priključek za semafor, ki ga bodo postavili v začetku prihodnjega leta. »Križišče v središču vasi je zelo nepregledno in nevarno za avtomobile, ki prihajajo iz smeri Ivanjega sela in Hribc, pa tudi za pešce, ki želijo prečkati regionalno,« pravi višji svetovalec za cestno in komunalno dejavnost **Samo Mlinar**. Občinska uprava je tako upoštevala pozive krajanov, da promet uredijo s semaforjem. Župan zagotavlja, da semafor ne bo vplival na pretočnost prometa. »Iz smeri Unca proti Rakeku in obratno bo svetila zelena luč, rdeča bo zasvetila samo v primeru čakajočega avtomobila iz smeri Ivanjega sela ali Hribc ali pa da bodo cesto želeli prečkati pešci,« pojasnjuje Rupar. Semaforizacija križišča bo Občino Cerknica skupaj stala 110.000 evrov. ■

Dom na Slivnici z novim najemnikom

Septembra je Občina Cerknica objavila javno zbiranje ponudb za oddajo objekta Dom na Slivnici s funkcionalnim zemljiščem v najem za obdobje petih let. Na razpis so se odzvali trije ponudniki iz občin Loška dolina, Domžale in Cerknica, izbrano pa je bilo podjetje Krpan, gostinske & izobraževalne storitve, Jernej Opeka, s. p.

Komisijo je domačin iz Zelš prepričal z nameni, da bo prebival v domu, da se bo povezoval s ponudniki, društvi, Notranjskim regijskim parkom in Občino Cerknica, da bo okrepil kulinarično ponudbo in vlagal v promocijo. »V dodatnih pogajanjih med dvema najboljšima ponudnikoma je bila komisija soglasna, da se je Jernej Opeka najbolj približal viziji, ki jo zasleduje tudi občina,« je potrdila višja svetovalka za premoženjskopravne zadeve Občine Cerknica **Olga Smodila**. Med pogoji v razpisu namreč ni bila ključna samo višina najemnine, ampak je imela posebno težo tudi sama vsebina ponudb.

Jernej Opeka pravi, da Dom na Slivnici vidi kot središčno športno-pohodniško točko Cerkniškega.

Z bogato tradicijo si želi povezati ponudbo doma, na način, da bo v prvi vrsti atraktivna za domačine in posledično tudi za tuje goste. Nadeja se, da bo dom postal center športno-družabnega dogajanja, ki pa ne bo odvisno samo od sezone, ampak se bodo različni dogodki odvijali čez vse leto. »Seveda pri oblikovanju vizije in vloge doma ne bo šlo brez sodelovanja z občino in s turističnoinformacijskim centrom,« se zaveda Opeka.

A pred usklajevanjem vizije razvoja je treba poskrbeti še za kar nekaj operativnih stvari. O številnih očitkih iz preteklosti na račun infrastrukture pa Jernej Opeka meni, da ima stavba dobro osnovo, se pa pozna, da se v domu dlje časa ni bivalo, zato je za končno oceno še prehitro. »Zagotovo bomo s tem, ko bomo v dom vnesli življenje in v njem redno bivali, odkrili tudi širšo sliko stanja stavbe,« je prepričan. So se pa nov najemnik in predstavniki občine strinjali, da bodo

naložbe v dom izvajali v skupnem dogovoru. Sicer večjih zasebnih vlaganj v stavbo novi najemnik ne napoveduje, saj je to izven njegove pristojnosti. Bo pa v dogovoru z Občino Cerknica izvajal redna vzdrževalna dela. »Zasebna vlaganja pa bomo usmerili predvsem v estetske in doživljajske projekte,« napoveduje, »ki bodo služili boljšemu počutju naših obiskovalcev.« Olga Smodila pa je napovedala, da so v predlogu proračuna za leto 2020 predvideli sredstva v višini 50.000 evrov za preureditev pritličja s slovito Perkovo praskanko letanja čarovnic na metlah, ki že leta ni bilo v funkciji. Glede pomembnih investicij v dom se bo v bodoče občina dogovarjala z najemnikom.

Dom na Slivnici tako ne bo uspešen brez sodelovanja. Jernej Opeka pravi, da so začeli dobro. »Vse ovire zaenkrat hitro in uspešno preskakujemo in se informiramo,« potrdi sogovornik. Tudi vse težave, s katerimi so se že v preteklosti, na žalost neuspešno, spopadali nekdanji najemniki, vidi kot izzive. »Pomanjkljivosti ne vidim, vidim le izjemno veliko prednosti in priložnosti. Vse ostalo so le vsakodnevni izzivi, ki so pričakovani del vsakega začetka nove dobre zgodbe,« je optimističen. In osnova za uspešno zgodbo naj bi bila tudi gostinska ponudba, ki naj bi bila lokalno in sezonsko obarvana, ne bodo pa pozabili tudi na vegetarijance in sladokusce.

Zaveda se svoje odgovornosti, da z domom dobro gospodari in prispeva k promociji in ohranjanju dobrega imena Doma na Slivnici, za katerega si želi, da bi v prihodnje postal planinska kočica. »Ideje za dosego ciljev je precej. Seveda jih bomo prilagajali, dodajali in spreminjali glede na odziv naših obiskovalcev,« pravi nov najemnik, ki bo obiskovalcem vrata doma predvidoma odprl v teh dneh.

November, mesec boja proti odvisnosti

Časi in ljudje se spreminjamo in stroka že dolgo ne govori več samo o kemičnih odvisnostih oziroma odvisnostih od sintetičnih drog. V porastu so sicer tudi odvisnosti od nekemičnih drog, a po ugotovitvah Nacionalnega inštituta za javno zdravje (NIJZ) je v Sloveniji odvisnost od alkohola še vedno najbolj razširjena.

Tudi v Cerknici deluje Društvo za pomoč zdravljenim alkoholikom in njihovim družinskim članom Mobilizacija skupnosti za odgovornejši odnos do alkohola, MOSA. Predsednik društva **Drago Pečkaj** pojasni, da se srečujejo vsak teden ob četrtkih, imajo tudi svojo terapevtko. »Članov nas je nekje 40, imamo veliko dogodkov, družimo se, hodimo na izlete. V treh letih se nam ni pridružil nihče, zdaj pa v zadnjega pol leta kar deset,« pripoveduje in doda, da je statistika še vedno precej slaba. Trezna morda ostane tretjina, ostali pa se vrnejo na stara pota. »Veste, vse je v glavi, če se ne odločiš sam, da si boš pomagal, potem se ne zgodi nič,« zaključuje Pečkaj.

Center za zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog (CPZOPD) Zdravstvenega doma (ZD) Logatec pokriva občine Logatec, Cerknica in Idrija. V center je vključenih 140 pacientov. Od tega je 120 pacientov na substitucijski terapiji, 20 pa ji je na psihosocialni obravnavi kemičnih in nekemičnih odvisnosti. Kot pojasni **Đordina Nakićenović**, dr. med., spec. psih., iz CPZOPD ZD Logatec, po podatkih Evropskega centra za spremljanje drog in zasvojenosti z drogami (EMCDD) v Sloveniji ni velikega porasta števila odvisnikov. Prva droga pri mladih je konoplja, v porastu pa je odvisnost od alkohola. V logaški center po pomoč prihajajo tudi odvisniki od interneta. Ponudijo jim svetovanje in psihoedukacijo staršev. »Če bo raslo število mladih, odvisnih od interneta, načrtujemo skupine za svoje dvakrat na mesec po 1,5 ure. Cilja bi bila ozaveščanje in razbremenitev svojcev,« pojasni Đordina Nakićenović. Po podatkih centra je povprečna starost njihovih pacientov 40 let, vendar je več mladih, ki niso vključeni v zdravljenje.

Vedno več novih substanc

NIJZ ocenjuje, da je bilo v preteklem letu za reševanje problematike drog v Sloveniji namenjenih 10.420.376 evrov. Slovenija je sicer relativno dobro pokrita s programi zmanjševanja škode na področju drog. Programi potekajo v obliki dnevnih centrov, mobilnih enot in terenskega dela.

Po podatkih policije obstaja pester trg prepovedanih drog. Ponudba kokaina in konoplje, pa tudi drugih sintetičnih drog, ostaja velika. »Kupiti drogo danes ni noben problem,« razloži Rok (ime je izmišljeno, op. a.), »pri naši šoli in v Ljubljani vsak dan postopajo različni tipi, vsiljivi so, težijo, ponujajo drogo s popustom. Edino, kar pomaga, je, da si vztrajen in jim niti ne odgovoriš, niti jih ne pogledaš v oči.«

Po podatkih NIJZ je velika ponudba različnih drog močno vplivala tudi na ceno; tableto ekstazija je namreč moč kupiti že za slabih pet evrov.

In prav zaradi ponudbe vedno več različnih sintetičnih drog se je »scena« v zadnjem desetletju močno spremenila. Podatki so zaskrbljujoči, ker so najpogostejši kupci tovrstnih drog prav mladi, ki radi eksperimentirajo. Med mladimi so poznane droge, kot sta heroin in kokain, prepoznane kot droge za ostarele narkomane, brezdomce in revno populacijo.

Zasvojenost s sodobnim svetom

Nekoč je bila zasvojenost skoraj vedno povezana z uživanjem droge, alkohola, z igrami na srečo, odvisnostjo od pornografije, hrane, tudi od dela in nakupovanja. V zadnjih letih pa je močno narasla zasvojenost z uporabo različnih tehnologij.

Na svetu že pet milijard ljudi uporablja pametne telefone, to predstavlja kar 67 odstotkov populacije. Samo v lanskem letu so jih prodali 1,56 milijarde. Več kot dve milijardi ljudi je aktivnih uporabnikov Facebooka. »S prijateljicami smo vsak dan povezane prek različnih aplikacij,« vsa srečna pove Maja (ime je izmišljeno, op. a.), »domače naloge, pogovori, super nam je, da smo vedno povezani.«

V primerjavi s kemičnimi zasvojenostmi podatkov o razširjenosti vedenjskih oz. nekemičnih zasvojenosti za Slovenijo še nimamo. Na reprezentativnem slovenskem vzorcu, izdelanem iz Centralnega registra prebivalstva, uteženem po spolu, starostnih skupinah, statističnih regijah, izobrazbi in stopnji urbanizacije, je bilo ugotovljeno, da je v Sloveniji 3,1 odstotka problematičnih uporabnikov interneta. To ne pomeni, da so ti posamezniki zasvojeni z internetom, ampak da imajo resen problem s pretirano uporabo interneta, ki je ne morejo nadzirati in se posledično kaže v konfliktnih z okolico in dnevnimi obveznostmi. »Moj sin, desetletnik, je bil tarča posmeha v šoli,« žalostno razloži Petra, »mladina obvlada vse trike, vdrli so

» CPZOPD Zdravstvenega doma Logatec pokriva občine Logatec, Cerknica in Idrija.«

mu na njegov profil na Facebooku in objavljali neprimerne vsebine; tega se dandanes ne da preprečiti.«

Klinika za zdravljenje nekemičnih zasvojenosti

Klinika za zdravljenje nekemičnih zasvojenosti v Zdravstvenem domu Nova Gorica deluje že petindvajset let. Gre za prvo in edino ambulanto v Sloveniji, ki nekemične odvisnosti obravnava kot bolezenska stanja. Ustanovljena je bila za zdravljenje kemičnih zasvojenosti, ker pa deluje v območju, kjer je bilo nekoč v razcvetu igralništvo, so se v začetku devetdesetih let prejšnjega stoletja pojavile nove oblike odvisnosti.

Zadeve so se v zadnjih letih začele poglobljati, saj so se kar naenkrat pojavile nove oblike nekemičnih zasvojenosti – prekomerna uporaba računalniških iger, spleta in družabnih omrežij, igranje spletnega pokra, zasvojenost s športnimi stavami, hitro vožnjo in borzo. Pred časom je vzniknil nov fenomen: mlada dekleta, ki so zasvojena z ličenjem.

Trenutno se na kliniki zdravi 222 ljudi, ki trpijo zaradi nekemičnih odvisnosti. Več jih je kot zasvojencev z drogami: teh je na kliniki v Novi Gorici trenutno 195. Znotraj nekemičnih zasvojenosti večinski del predstavljajo računalniške igre in družabna omrežja. Odvisnost s Facebookom je na prvem mestu.

V literaturi zasledimo podatke o prevalenci enajstih različnih, potencialno zasvojljivih vedenjih v populaciji:

zasvojenosti s hrano (dva odstotka), z igranjem iger na srečo (dva odstotka), uporabo interneta (dva odstotka), ukvarjanjem z ljubeznijo/zaljubljenostjo (tri odstotke), s seksualnostjo (tri odstotke), športom (tri odstotke), z delom (deset odstotkov) in nakupovanjem (šest odstotkov). Večina nekemičnih zasvojenosti (z izjemo igralništva) ni bila izračunana na nacionalnih reprezentativnih vzorcih in temelji na manjših, nereprezentativnih vzorcih.

Dejstvo je, da se ne sme preveč posploševati, kaj je odvisnost; naku-pujemo vsi, pa seveda nismo od tega odvisni. Odvisnost se pokaže takrat, ko postane vedenje prevladujoče in pomembnejše od vsega ostalega

– družine, prijateljev, interesov. Kapital je še vedno tisti, ki oblikuje nove potrebe. Strokovnjaki menijo, da prihaja do popolnoma novih družbenih konceptov, katerih posledic še ne poznamo dovolj dobro, da bi jih lahko ustrezno prepoznali in jih tudi znali zdraviti oziroma preprečiti.

Odvisnost. Vedno večji problem družbe. Pa se tega zavedamo? Dovolj naredimo, da ozaveščamo – sploh najranljivejše in najdovzetnejše? Naredijo inštitucije dovolj? Se v šoli otroci o tem pogovarjajo? Se diagnoza nekemične odvisnosti sploh lahko postavi in nam zdravnik lahko svetuje? Ne vem – glede na to, da je v Sloveniji zgolj ena klinika, ki obravnava nekemične odvisnosti, ki so močno v porastu. Nisem prepričana, da vemo, na koga se lahko v lokalnem okolju obrnemo, če zaznamo, da imamo problem.

» Trenutno se na kliniki v Novi Gorici zdravi 222 ljudi, ki trpijo zaradi nekemičnih odvisnosti.«

AKCIJA jesen & zima

AQUAPEEL
najmočnejši dermoabrazijski tretma v kozmetiki, ki omogoča intenzivno nego, čiščenje, navlažitev, lift učinek.
AKCIJA: 65€ 85€

KLASIČNA NEGA OBRAZA
⌚ 60 min **AKCIJA: 47 €**
+ **GRATIS** izdelek po izbiri kozmetike Bleu&Marine

VACUSLIM 30' + MADERO 30'.
AKCIJA: 45 € 58€

COOLIFT GUN s kratko nego obraza
AKCIJA: 45 € + GRATIS dianantni piling

MASAŽA TELESA
⌚ 50 min **AKCIJA: 37 €**
+ **GRATIS** savna 1 os / 2 uri

DEPILACIJA
z voski ali sladkorno pasto / 2 + 1.
Najcenejši predel **GRATIS.**

Jesen & zima je idealen čas za **LASERSKO ODSTRANJEVANJE DLAČIC**
kupiš paket 6 x , 7. obisk **GRATIS.**
AKCIJA: 40 € / predel

SAVNA
paket 10 obiskov / **30% POPUST**

Vsi tretmaji za oblikovanje telesa **30% POPUST**, ob nakupu paketa 6 obiskov. Pakete oblikujemo individualno, glede na potrebe posameznice/posameznika.

Savne in kozmetične storitve **SVAROG**
031 549 385 - Cerknica

Masaže in lepota **SVAROG**
040 339 767 - Žusterna
www.andifit-svarog.si

Rihard 6 o.o., Penzanceva 20, 1380 Cerknica andi.podobnik@gmail.com

DOBRODELNI KONCERT

ŽELJAM NAPROTI

ČETRTEK, 28. 11. 2019 OB 19.00 URI
V ŠPORTNI DVORANI RAKEK

 Ninnay – Nina Bužanin

 Vitavox

 Alya z učenci OŠ Rakek

 Ansambel OŠ Rakek – The crabs

 Ansambel Banovšek

 Skupina Proper

Donacija:
za odrasle 10 €
za otroke 5 €

nakup vstopnic: Turservis Cerknica, Trgovina Avtostil, papirnica Scripta Postojna

Avtorica: **Karmen Petrič**

Mozaična stena – del svetovnega projekta

Po uspešni izgradnji dveh mozaičnih sten na Rakeku – pri rakovski osnovni šoli leta 2017 in pri Gostišču Furman leta 2018 – smo se članice mozaične sekcije Kulturnega društva (KD) Rak Rakek odločile, da s svojimi mozaiki polepšamo tudi Cerknico.

Dogovoru z direktorico Deos, Centra starejših Cerknica, **Biserko Levačič Nelec** je sledilo razmišljanje o motivu, ki bi bil primeren za okrasitev stene ob centru. Povsem naključno pa smo v tistih dneh prejeli pobudo našega prijatelja **Silvestra Bajca** iz Idrije, ki je bil povabljen v akcijo Organizacije za svet brez lačnih otrok, ki podpira Fundacijo Conin iz Argentine. Povabilo nam je posredoval, ker je vedel, da smo mozaične stene že postavljali in bi bili mogoče zainteresirani za vključitev v ta svetovni projekt. V društvu smo k projektu z veseljem pristopili. Kmalu smo prejeli uradno vabilo koordinatorko **Laure Lopez Velarde Zavala** iz Mehike. V okviru te akcije je v 54 državah, na petih kontinentih, vse pod geslom Za svet brez lačnih otrok, postavljenih že več kot 268 mozaičnih sten.

Pred 25 leti je bila v Argentini ustanovljena nevladna Fundacija Conin. Ustanovil jo je pediater **dr. Abel Albino**, ki se bori za izkoreninjenje lakote in podhranjenosti otrok. Bil je tudi kandidat za Nobelovo nagrado za mir. Albinov tesni sodelavec, novinar **Guillermo Daniel Balbi**, pa je pred dvema letoma ustanovil Organizacijo za svet brez lačnih otrok, ki z umetnostjo – izdelavo mozaičnih sten – podpira Fundacijo Conin. Podhranjenost in lakota otrok nista le problem Latinske Amerike. Sta svetovni problem.

© Karmen Petrič

© Ljubo Vukelič

© Ljubo Vukelič

© Karmen Petrič

V državah, kjer podhranjenost in lakota otrok nista tako očitni, so ustvarjalci pristopili v projekt iz solidarnosti. Pomembno je, da so vsi ustvarjalci mozaikov prostovoljci. Vsaka mozaična stena mora imeti dva elementa, in sicer silhuete odprtih dlani in slogan projekta v jeziku države, v kateri se nahaja. Mozaične stene naj bi bile končane v letu 2019, v okviru 25-letnice Fundacije Conin. Naša stena je prva v okviru te akcije, postavljena v Sloveniji.

Junija smo izdelali načrt, razdelili vloge ter obveznosti. V ožjo ekipo smo vključili tudi **Gordano Crepulja** kot koordinatorko med KD Rak Rakek in Deos Cerknica. Izboru motiva je sledila izdelava šablone in natančnih navodil – vse z namenom, da pri sestavljanju elementov v skupni mozaik ne bi imeli večjih težav. Istočasno je potekala akcija pridobivanja keramičnih ploščic v živih barvah. Ker je trenutna moda kopalniške opreme v sivih, rjavih in drugih neživih barvah, smo morali nekaj materiala tudi kupiti. Na pomoč so nam priskočili tudi nekateri donatorji. Skozi poletje smo ustvarjali na svojih domovih. Število mozaikov je raslo. Projekt smo zasnovali medgeneracijsko. K izdelavi mozaika smo povabili otroke iz Vrtca Martin Krpan Cerknica, učence osnovnih šol iz Cerknice in Rakeka, stanovalce in obiskovalce Centra starejših Cerknica, skavte iz Loške doline, mladince iz PUMO Radovljica, krajanje ..., ki so na posebej organiziranih delavnicah izdelovali elemente za skupni mozaik.

Odprtje mozaične stene se je odvijalo na mednarodni dan starejših, 1. oktobra. Na prireditvi so nastopali stanovalci Centra starejših Cerknica ter učenci rakovške in cerkniške osnovne šole. Poleg številnih ustvarjalcev, krajanov in gostov se je udeležil tudi predsednik Republike Slovenije **Borut Pahor**.

© Ljubo Vukelič

© Ljubo Vukelič

Zahvaljujemo se Deos, Centru starejših Cerknica, Občini Cerknica in donatorjem, ki so naš projekt podprli. Posebna zahvala pa velja vsem ustvarjalkam in ustvarjalcem, ki jim je uspelo 131 kosov sestavljanke združiti v čudovito celoto s humanitarnim poslanstvom.

© Ljubo Vukelič

© Ljubo Vukelič

Vir: Lokalna akcijska skupina (LAS) Notranjska Fotograf: Ljubo Vukelič

Ovire na poti do boljše prehrane

Ena od ovir, da lokalna živila niso bolj prisotna v prehrani javnih zavodov, je v njihovi nezadostni ponudbi. To je pokazala tudi analiza, ki so jo v okviru projekta Z roko v roki do kakovostnih obrokov pripravili v Lokalni akcijski skupini (LAS) Notranjska. Anketo je izpolnilo 27 ponudnikov oziroma kmetij.

To je sicer le drobec kmetij na območju občin Bloke, Cerknica in Loška dolina, ki jih je skupno okoli 1100 (manj kot odstotek in pol kmetijskih gospodarstev v državi) na okoli 8000 hektarjih kmetijskih zemljišč. Nasploh so za primorsko-notranjsko regijo značilni majhnost in razdrobljenost kmetijskih površin in živinoreja (z izjemo prašičjereje) kot prevladujoča gospodarska panoga.

Pridelava živil je majhna

Na območju LAS Notranjska imajo kmetije razmeroma nizke prihodke v primerjavi z državnim povprečjem, večinoma pa pridelujejo za lastno porabo. Registriranih je 72 kmetij z dopolnilno dejavnostjo. Dejavnosti, ki se nanašajo na predelavo in ponudbo živil, je na območju malo, zato v LAS Notranjska menijo, da se je v anketo vključila večina ponudnikov živil. Ti delujejo kot kmetije, tretjina pa ima registrirano dopolnilno dejavnost na kmetiji, predvsem predelavo mleka, sadja in žit.

Med ponudbo živil prevladuje zelenjava (krompir), sledijo žita, moke, zdrobi ter mleko in mlečni izdelki. Pogosta je kombinacija živinoreje in pridelave zelenjave oziroma žit. Okoli 60 odstotkov ponuja le primarna živila in brez predelave, a nekateri o njej razmišljajo.

Vse več jih razmišlja ekološko

Med kmetijami, ki so sodelovale v anketi, jih ima okoli 60 odstotkov ekološki certifikat, ena je v postopku preusmeritve, tri pa so vključene v druge sheme kakovosti (izbrana kakovost za mleko). Po ena kmetija je izpostavila biodinamično metodo kmetovanja oziroma kmetovanje brez uporabe fitofarmaceutskih sredstev. Tri sodelujoče kmetije imajo lastno blagovno znamko. Število ekoloških kmetij se na območju povečuje. Tudi med živilci z ekološkim certifikatom prevladuje

Šole ugotavljajo, da veliko otrok zavrača bolj zdravo hrano.

meso, sledijo žita, moke in pekovski izdelki ter zelenjava in izdelki iz zelenjave. Ponudba ekoloških in kakovostnih živil je za javne zavode pomembna in zakonodaja jim omogoča, da del te izvzamejo iz postopka javnih naročil, zato je za kmete to lahko ena od vstopnih točk v zavode.

» Pet zavodov na Notranjskem skupaj pripravi okoli 3.700 obrokov na dan za okoli 2.000 otrok.«

Nimajo dovolj za prodajo šolam

V anketi se je sicer izkazalo, da le petina kmetij nima viškov, polovica pogosto, a z vidika potreb javnih ustanov na območju LAS Notranjska (šole, vrtci) so ti viški zanemarljivi in ne bi zadoščali njihovim (letnim) potrebam glede živil. Več kot polovica bi jih bila pripravljena proizvajati več, nekateri pa so navedli tudi ovire, kot so pomanjkanje razpoložljivih

površin, opreme, delovne sile in omejitve zaradi načina pridelave in predelave.

Za zdaj večino živil ponudniki prodajo doma (47 odstotkov), ostalo javnim ustanovam, na tržnici in sejmi. Z javnimi ustanovami že sodeluje dobra petina kmetij, večina pa je izrazila pripravljenost za sodelovanje v prihodnje.

Potreba po povezovanju

Analiza je pokazala, da se kaže potreba po povezovanju ponudnikov (zadrugi, interesnem združenju) z namenom skupnega nastopa na trgu. Četrtna sodelujočih je sicer že vključena v različne organizacijske oblike, kot so združenje ekoloških kmetov, zadruga pridelovalcev in predelovalcev industrijske konoplje (Konopko) in zadruga, ki spodbuja razvoj trajnostne lokalne oskrbe (Dobrina). Skoraj polovica sodelujočih v anketi pa je pripravljena tudi aktivno sodelovati pri ustanovitvi nove organizacijske oblike, ki je na tem območju za zdaj ni. Dobra polovica je pripravljena z drugimi pridelovalci z območja sodelovati tudi pri načrtovanju sejanja oziroma sajenja, zanimanje

za izgradnjo skupnega skladišča je izrazilo 18,5 odstotka ponudnikov, za izgradnjo skupne hladilnice pa petnajst odstotkov, medtem ko bi skupne prostore za predelavo uporabljalo 30 odstotkov anketiranih.

Proces postopnega izboljševanja ponudbe kakovostne hrane v javnih zavodih je pomemben cilj projekta z Roko v roki do kakovostne prehrane. Pogoji za izboljšanje razmer pa je dobra analiza obstoječega stanja. Analiza je zajela jug in jugovzhod države, v njej pa je sodelovalo 35 javnih zavodov, od tega tudi pet z Notranjske. **Dragica Bratanič** iz LAS Notranjska, ki je eden od sodelujočih LAS v projektu, je ob tem povedala, da zakonodaja pravzaprav že zdaj omogoča vključevanje lokalnih ponudnikov pri dobavi živil za pripravo prehrane javnih zavodov. Vendar pa se je v praksi izkazalo, da brez pomoči pri usklajevanju ponudnikov in javnih zavodov ne bo konkretnih rezultatov, ker je še vedno preveč ovir.

Kaj kažejo rezultati

Pet zavodov na Notranjskem skupaj pripravi okoli 3.700 obrokov na dan za okoli 2.000 otrok. Večinoma javna naročila izvajajo vsaka tri leta in jih pripravijo s pomočjo zunanjih izvajalcev. LAS Notranjska tako ocenjuje, da znotraj vzgojno-izobraževalnih zavodov za tak postopek ni usposobljenih oseb. Največkrat pa pri njem s strani šole sodelujejo organizatorji prehrane ali učitelji gospodinjstva, kuharji in ravnatelj. Večina zavodov na celotnem območju je v različnih obsegih že sodelovala z lokalnimi ponudniki. Vendar je prav na Notranjskem tega malo: tri kmetije nudijo mleko in mlečne izdelke, dve pa pretežno sadje in nekaj zelenjave. 65 odstotkov sodelujočih javnih zavodov nabavlja živila pri večjih trgovskih ponudnikih, med njimi tudi vsi notranjski.

Seznanjeni, a potrebujejo pomoč

Zakon o javnem naročanju omogoča izločanje posameznih sklopov živil do vrednosti 80.000 evrov oziroma do 20 odstotkov vrednosti vseh živil. Omogoča tudi oblikovanje meril za izbiro živil, tako da se prednostno lahko upoštevajo živila, ki so v različnih shemah

kakovosti. Rezultati ankete kažejo, da so v javnih zavodih seznanjeni z možnostmi Zakona o javnem naročanju in oblikovanju meril za izbiro ponudbe, vendar te uporablja le 60 odstotkov. Največ jih na ta način kupuje sveže sadje in zelenjavo ter mleko, najmanj pa testenine in sadne sokove. Količinsko kupijo največ krompirja ter mleka.

»Skozi projekt jih bomo seznanili, kako lahko sodelujejo pri postavljanju pogojev oz. meril. Prav tako smo jim pripravili osnutek javnega naročila (dokumentacijo) in tistim zavodom, ki bodo izvajali javno naročilo v naslednjem letu, bomo nudili pomoč,« je ob tem zagotovila Dragica Bratanič. Vsi sodelujoči javni zavodi so pripravljene za kakovostno lokalno hrano plačati tudi nekaj več, v povprečju štirinajst odstotkov.

»Z javnimi ustanovami sodeluje dobra petina kmetij na območju LAS Notranjska.«

Kako nad ovire

Čeprav imajo šole dobre izkušnje s ponudniki in njihovim prilagajanjem na potrebe javnih zavodov in je ob kratki poti hrana tudi bolj kakovostna, sveža in okusnejša, pa je na poti te hrane do šol še kar nekaj ovir.

Ena od njih je, da veliko otrok bolj zdravo hrano zavrača. Da bi bilo zavržene hrane čim manj, šole nove jedi uvajajo postopoma, v majhnih količinah, izvajajo degustacije novih jedi in sodelujejo s starši. Težava je ponekod tudi v skladiščenju, ki omogoča dobavo hrane zgolj dvakrat tedensko. Od (posamičnih) lokalnih ponudnikov šole težko dobijo zadostne količine hrane, njena pridelava pa je tako sezonsko kot vremensko odvisna. Poleg tega je v ozadju veliko logistike in administrativnih težav, še posebno, ko se je treba dogovarjati z vsakim ponudnikom posebej.

Dragica Bratanič iz LAS Notranjska zato poudarja, da veliko teh težav lahko rešita povezanost in sodelovanje lokalnih ponudnikov. Sodelovanje lahko poteka v različnih oblikah, npr. prek zdruge, društva ali distribucijskega centra, koristi pa tako javnim zavodom kot lokalnim ponudnikom.

Na območju LAS deluje podjetje Loa, d. o. o., ki je tudi partner projekta in skrbi za dostavo živil med ponudniki in javnimi zavodi. Za zdaj je med njimi zelo malo ponudnikov z Notranjske, vendar naj bi z izvajanjem projekta to sliko izboljšali.

Projekt Z roko v roki do kakovostne prehrane je sofinanciran s sredstvi Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja.

Izboljševanje ponudbe kakovostne hrane v javnih zavodih je pomemben cilj projekta.

Projekt Špajza

✉ Mihela Klančar

V okviru programa Lokalne akcijske skupine Notranjska se izvaja projekt »Špajza«. Temelji na ukrepih ozaveščanja o pomenu varovanja okolja ter na izvajanju aktivnosti, ki prispevajo k njegovemu ohranjanju. V projektu sodeluje pet partnerjev: nosilka dopolnilne dejavnosti na kmetiji **Mihela Klančar**, čebelar **Peter Kovšca** in tri osnovne šole iz občin Bloke, Cerknica in Loška dolina. V okviru projekta bosta v Cerknici in na Rakeku postavljena dva avtomata za prodajo kmečkih pridelkov in izdelkov. Tako bo možen nakup kmečkih pridelkov in izdelkov s preverjenim poreklom in preverjenim načinom pridelave in predelave. Prodaja se bo pričela 1. januarja 2020. Vse osnovne šole pa v projektu sodelujejo tako, da bodo v svoje šolske programe vključile aktivnosti, s katerimi bodo učenci pridobili nova vedenja in znanja o pomenu uporabe lokalno pridelane, zdrave, neprocesirane hrane. Vsaka šola bo izvedla dejavnosti glede na pogoje in način dela, nove aktivnosti pa bodo ostale stalnica njihovega programa. ■

Alpod dobitnik srebrne gazele

✉ dnevnik.si @ Jaka Gasar

Družba Dnevnik je 22. oktobra podelila slovensko gazelo 2019, ki jo prejmejo najboljša izmed najhitreje rastočih in bonitetno odličnih slovenskih podjetij. Za zlato gazelo 2019 so razglasili Virs iz Lendave, naziv srebrna gazela je pripadel cerkniškemu Alpodu, kipec bronaste gazele pa so podelili MI Elektroni. V obrazložitvi so zapisali, da si je podjetje Alpod srebrno gazelo prislužilo z odličnim vodenjem, osredotočenostjo na kupca in z od vsega začetka ambiciozno usmeritvijo na mednarodne trge. Alpod dosega zavidljivo dodano vrednost 90.000 evrov na zaposlenega. Je največji distributer talnih oblog v JV Evropi, razvil je lastno blagovno znamko Floorexper, v tujini pa ima štiri podjetja. Poslovni model v Alpodu dinamično razvijajo, trenutno gradijo tretji steber, ki bo temeljil na uvozu polizdelkov in omogočal prilagajanje izdelkov kupcem ter s tem novo rast. ■

NOVE in NORE

hitrosti interneta

vse od 100 Mb/s navzgor

info in naročila: 01/7096-710

na optiki in kablu enake hitrosti

SANMIX

Brestova ulica 6, 1380 Cerknica

OBČINA
CERKNICA

**Občina Cerknica v sodelovanju
z RRA Zeleni kras, d. o. o., nudi svojim
občanom vrsto podpornih storitev:**

- **brezplačno svetovanje** (oblikovanje ali izvedba vaše podjetniške ideje, pomoč pri vzpostavitvi poslovanja, iskanje potrebnih finančnih virov (povratnih in nepovratnih) in podobno);
- **pripravo poslovnih načrtov in/ali vlog na javne razpise** z različnih področij, pri čemer Občina Cerknica subvencionira 70 % cene in zgolj 30 % plača prijavitelj.

Za več informacij se obrnite na:

RRA Zeleni kras, d. o. o.,

Prečna ulica 1, Pivka.

E-pošta: jana@rra-zk.si (05 721 22 48) ali

marinka@rra-zk.si (05 721 22 33)

Avtor: **Rihard Braniselj** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Boj z državo

Člani Agrarne skupnosti Dolenja vas (ASDV) so se v nedeljo, 13. oktobra, ob kar 77,4-odstotni udeležbi deležnih pravic interventno zbrali na izrednem občnem zboru.

Zahteva ASDV za izplačilo odškodnine od Slovenskega državnega holdinga (SDH), d. d., za vsa zemljišča, ki niso bila vrnjena v naravi, je bila na Okrožno sodišče v Ljubljani vložena že leta 2009. Sodišče je leta 2013 prvič odločilo, da odškodnina članom ASDV ne pripada, nakar je Vrhovno sodišče RS sodbo razveljavilo. V ponovljenem sojenju je sodišče priznalo določeno odškodnino, vendar ne v višini, ki bi bila zakonita in pravična. Na pritožbo ASDV je takšno sodbo Višje sodišče v Ljubljani sicer delno popravilo, vendar potrdilo. Člani ASDV so soglasno potrdili predlog, da se na Vrhovno sodišče vložijo revizijo. Za pravično odškodnino bo ASDV posegla tudi na Ustavno oziroma Evropsko sodišče za človekove pravice.

V javni obravnavi je predlog vladne uredbe o vodovarstvenih območjih, ki naj bi zaščitila predvsem vodne vire črpališča Malni za potrebe občine Postojna in verjetno tudi celotne obale. Pritisk je izjemen. Uredba predvideva, da so vasi Dolenja vas, Laze in Otok edina naselja v celotni regiji, ki bodo uvrščena v najožje vodovarstveno območje, za katerega bodo veljale najhujše omejitve. Gospodarski odbor ASDV je Ministrstvu za okolje in prostor (MOP) že v roku posredoval argumentirane pripombe, ki odražajo oster protest nad takšno namero, saj to za vaščane pomeni izjemne omejitve in razvojno degradacijo vasi. V ASDV menimo, da je nepošteno, da jih uredba obravnava kot največjo grožnjo pitni vodi, čeprav to nikoli ni bilo v ničemer izkazano; celo nasprotno, prav Dolenja vas zaradi onesnaževanja drugih že desetletja trpi zaradi degradacije in vodne osiromašenosti potoka ter emisij

iz centralne čistilne naprave. Na občni zbor so bili povabljeni tudi predstavniki MOP, da bi vaščanom pojasnili razloge in kakšne omejitve jih v praksi pravzaprav čakajo, vendar so se – zaradi službene zadržanosti v nedeljo – opravičili. Vaščani so menja, da bo zaradi zaščite njihovih pravic uradnike očitno treba obiskati kar na njihovem delovnem mestu, ob organiziranem avtobusnem prevozu.

Se je pa izrednega občnega zбора kot predstavnik Občine Cerknica, ki ima v ASDV približno šestodstotni delež, udeležil župan **Marko Rupar**. Rupar se je s sklepi ASDV strinjal in podprl pripombe agrarne skupnosti na vladno uredbo o vodovarstvenih območjih. Sicer so po zagotovilih Ruparja pripombe na uredbo pristojnemu ministrstvu poslali tudi s strani občinske uprave.

Občina Cerknica med visoko razvitimi

Raziskava projekta Zlati kamen je pokazala, da pet občin (Ljubljana, Trzin, Komenda, Cerklje na Gorenjskem in Naklo) posebej izstopa po razvitosti. O visoki stopnji razvitosti govorimo še pri 36 krajih. In na skupno 32. mesto po razvitosti se je uvrstila tudi Občina Cerknica. Indeks razvitosti vključuje 32 kazalnikov. Med temi so na primer tudi stopnja finančne samostojnosti občine, razvitost podjetništva (število podjetij na 1.000 prebivalcev), investicije v gospodarstvu, delež hitro rastočih podjetij, število in struktura delovnih mest, izobrazbena struktura in drugi kazalniki izobrazbe, indeks bega možganov ter kazalniki s področja zdravja, okolja in socialne kohezije. ■

cerknica.si Ljubo Vukelič

Sedemindvajsetletni **Jakob Leskovec** iz Dolenje vasi je 17. oktobra z uspešnim zagovorom doktorske disertacije z naslovom Učinki vitamina E in polifenolov oljk v prehrani pitovnih piščancev in rastočih prašičev pridobil naziv doktor znanosti s področja znanosti o živalih na interdisciplinarnem doktorskem študiju Bioznanosti. Prvostopenjski študij zootehniko na Biotehniški fakulteti Univerze v Ljubljani je zaključil s povprečno oceno 9,42, drugostopenjski magistrski študij pa z 9,97. Za magistrsko delo Vpliv ekstraktov oljčnih listov in ognjiča na izkoristljivost hranil in energije pri piščancih je decembra 2015 prejel Prešernovo nagrado Biotehniške fakultete, marca 2016 pa kot mladi raziskovalec na Katedri za prehrano Jesenkovo nagrado za najboljšega diplomanta podiplomskega študijskega programa druge stopnje.

✉ Anita Leskovec

Hmmmm, tule manjka en košček ...

Nedelja, 29. septembra, je bila nekaj posebnega. Ob 10.00 se nas je pri maši, ki je bila zelo skavtsko obarvana, zbralo skoraj sto skavtov – od bobrov in bobrovk, volčičev in volkuljic, izvidnikov in vodnic, popotnikov in popotnic do voditeljev in voditeljic. Skupaj smo prepevali, igrali, sodelovali, po maši pa smo uradno začeli leto, ko smo se najprej razdelili v osem skupin ter nato šli vsak po svoji poti, s skupnim ciljem. Malo pozneje smo se zbrali pri transformatorski postaji v Cerknici na Loškem, kjer smo skupaj postavili naše koščke mozaika. Spoznali smo, da vsak zase ne moremo delovati; kot celota (kot mozaik) pa smo res lepi. Letošnje geslo »Vstavi se!« si bomo zapomnili in se ga trudili držati. Na koncu srečanja so nam člani bratovščine Polejn' pripravili res okusen golaž, posladkali pa smo se s sladoledom. Upamo, da bo naše letošnje leto obrodilo veliko sadov in da se bomo zabavali ter kaj novega naučili.

✉ Simona Lekšan ✉ Štefan Iskra

Urejanje planinskih poti

Planinsko društvo Cerknica skrbi za urejanje planinskih poti na Slivnico, Veliko Špičko, Veliki Javornik in Križno goro. Po posameznih odsekih smo v letošnjem letu pregledali stanje poti, jih očistili in dodali manjkajoče markacije ter smerne table. Nekatere odseke poti je bilo treba utrditi z lesenimi stopnicami, da bi se zaustavilo napredujočo erozijo. En tak odsek poti je bil na Slivnici, ki sodi med zelo obiskane vrhove sredogorja, drugi pa na Veliki Špički.

✉ Štefka Sebalj Mikše

Letni koncert MePZ KD Rak Rakek

Mešani pevski zbor Kulturnega društva Rak Rakek, ki ga vodi **Danica Štefancič**, je tudi letos pripravil letni koncert v Osnovni šoli »Jožeta Krajca« Rakek. Prireditev je potekala 18. oktobra. Tokrat so povabili v goste otroški pevski zbor rakovške šole pod mentorstvom **Tine Milavec**. Program sta popestrila še učenca Glasbene šole Frana Gerbiča Cerknica **Jaka Oblak** (klavir) in **Matic Vodošek** (harmonika). Program je povezovala **Maja Malc**, za jesensko dekoracijo odra pa je poskrbela **Mojca Weber**.

✉ Ladica Oblak ✉ Ljubo Vukelič

Karra med predlogi za popevko tedna

Tinkara Nared iz Dobca, ki deluje pod umetniškim imenom Karra, je oktobra izdala svoj drugi videospot, tokrat za pesem Spet in spet, ki so jo umestili tudi med predloge za popevko tedna na Valu 202.

✉ Menart Records

Potres 2019

Civilna zaščita Cerknica vsako leto preverja usposobljenost in pripravljenost služb, ki delujejo v okviru zaščite in reševanja. V soboto, 12. oktobra, je območje občine Cerknica prizadel potres. Na srečo je bil to samo scenarij gasilske vaje, ki so jo udeleženci uspešno prestali. S potekom je bil zadovoljen tudi župan **Marko Rupar**, ki je posebej ponosen, da so se gasilci izkazali tudi v resnični situaciji in uspešno obvladali požar v Podskrajniku.

✉ cerknica.si
✉ Ljubo Vukelič

Častitljivi jubileji

Rdeči križ posebno pozornost namenja starejšim. Ob visokih jubilejih jih prostovoljci Rdečega križa presenetijo z obiskom, majhno pozornostjo in lepimi željami. V oktobru so 90. rojstni dan praznovali **Stanislava Slabe** iz Ivanjega sela, **Francišek Kovšca** iz Dolenje vasi in **Terezija Žlogar** iz Dovc. 2. oktobra pa je častitljivih sto let dopolnila **Ana Premrov** iz Martinjaka. Čestitke!

Avtorica: **Maruša Opeka** Fotografija: **osebni arhiv**

Zoran Vidrih

Zoran Vidrih je ljubiteljski fotograf, ki v naravo stopa z vso pozornostjo. Opreza za trenutki, ki bi jih ovekovečil s fotoaparatom in jim odvzel rok trajanja, tako da se ne bi zgubili v spominu, ampak bi ostali ujeti na fotografiji.

Začetki njegovega hobija segajo v najstništvo, ko je od očeta **Cirila**, ki je bil prav tako ljubitelj potovanj, narave in fotografiranja, podedoval fotoaparatom, znamke Praktica. Njegov prvi fotoaparatom, letnik 1968, ima še vedno posebno mesto v dnevni sobi. Spominja se, kako je komaj čakal, da mu fotograf razvije film, in s kakšnim užitkom je nato pregledoval fotografije. »Imel si samo 36 posnetkov. Porabil si jih premišljeno in z občutkom, povsem drugače kot danes,« pripoveduje.

Digitalna fotografija in spominske kartice namreč omogočajo bistveno več posnetkov. Zoran samo na enem izletu v naravo na sprožilec pritisne več kot 400-krat. Tako ne preseneča, da se je v vseh teh letih v njegovem računalniku nabralo več kot 300.000 fotografij. Prednost pa je, da jih vestno arhivira. »Ja, fotografije imam urejene po albumih, najlepše tudi večkrat pregledam,« potrdi sogovornik.

Tako mu ne jemljejo samo prostora na disku, ampak večkrat priključijo lepe trenutke s potovanj, izletov v naravo in s športnih aktivnosti. Vse to so hobiji, ki jim poleg fotografiranja posveča veliko časa. Na seznamu športov, s katerimi se ukvarja, so pohodništvo, kolesarjenje, turno bordanje. Pri vsem tem pa njegov stalni spremljevalec ostaja fotoaparatom. »Res redko se zgodi, da bi ga pustil doma,« potrdi. Na vprašanje, ali ima občutek, da ga njegov hobi morda omejuje pri doživljanju in zaznavanju okolice, odgovarja, da je morda temu res tako, vendar mu v fotografski objektiv ujet trenutek veliko pomeni. Začel je s fotografiranjem krajine, sčasoma, z izboljšanjem opreme, pa so pogosti motivi njegovih fotografij postale rastline in živali, posebno veselje pa mu zadnje čase predstavlja astrofotografija. »Za dobre fotografije je treba veliko tehničnega znanja, ki sem ga pridobil ravno z analognim fotoaparatom; je bilo pa treba znanje stalno nadgrajevati, saj na trg prihajajo nove in nove tehnologije,« pripoveduje Zoran. Na zaslonu mi s ponosom pokaže fotografije lune, ozvezdij in galaksij, ki so skupek desetine posnetkov. Da je fotografiranje samo en segment, večji del dobre fotografije pa predstavlja ravno njena obdelava, mi razloži. »S pomočjo računalniških programov izpilimo fotografijo,

izkoristimo možnosti fotoaparata in fotografiji dodamo tudi osebno noto,« našteje in poudari, da tega z avtomatskimi nastavitvami ni mogoče doseči. Na vprašanje, kaj bi rad pri svojem fotografiranju še izpopolnil, pa odgovarja, da bi rad resneje pristopil k studijski fotografiji. Sicer pa njegov najljubši motiv ostajajo živali. »Kupil sem si opremo za fotografiranje živali iz zasede, vendar je nisem velikokrat uporabil. Raje živali fotografiram naključno. Tako imam v zbirki fotografij poleg številnih ptic redkega orla belorepca, šakala, lisice, srne, medvede. V naravi si želim fotografirati tudi risa in volka,« razloži Zoran.

Na njegovem Facebook profilu lahko opazimo tudi posnetke dramatičnih sten slovenskih in tujih gora. Pred tedni se je ravno vrnil z vzpona na Kilimandžaro, ki je z vrhom Uhuru (5895 m) najvišja gora Afrike. Ob prečudovitih fotografijah iz Tanzanije mi pripoveduje o vtisih, življenju, navadah, naravi. Pošalim se, da bi lahko bilo to že potopisno predavanje. »To pa ne, nisem govorec,« odgovori in doda, da fotografira predvsem zase, za hobi. Je pa fotografije širši javnosti lani že predstavil v obliki koledarja ter na razstavah v knjižnici v Novi vasi in na Rakeku. In na Rakeku ga posebej dobro poznajo, saj je po preselitvi s Koroške leta 1986 tam preživel otroštvo. »No, zdaj sem pa že več let Cerknčan kot Rakovčan,« se nasmeje. Čeprav je bila njegova mama Korošica, pa ga v tisti del Slovenije žal ne zanese velikokrat. Povsem dobro se počuti v naravi, na Cerkniskem polju, po gozdovih Slivnice in Javornikov. Skritih kotičkov, radovednih živali, fotogeničnih rastlin je v naših krajih sicer veliko, ampak Zoran priznava, da z vsakim potovanjem naraste želja tudi po odkrivanju in doživljanju novega.

Letovanje VDC Postojna in Enote Cerknica

☞ Katja Mrzlić ☞ Petra Poljšak

Oktobra smo že vsi nestrpno pričakovali večdnevno letovanje, ki ga vsako leto organizira Varstveno-delovni center (VDC) Postojna. Fantje, dekleta in zaposleni iz obeh enot VDC, Cerknice in Postojne, smo se v torek, 15. oktobra, z velikim veseljem odpeljali v Izolo. Skupaj nas je bilo kar 38. Imeli smo prelepo jesensko vreme, ki nam je omogočalo, da smo se sprehajali po mestu, balinali, posedali na kavici na soncu, najpogumnejši pa so se kopali v morju. Ostali smo se raje odločili za plavanje v notranjem ali namakanje v masažnem bazenu. Večere smo preživeli ob živi glasbi, plesu in petju in se tako medsebojno še bolj povezali. Domov smo se vrnili zadovoljni in prepričani, da naslednje leto spet letujemo v Izoli. ■

Srečanje jamskih vodnikov pred Križno jamo

☞ ☞ Gašper Modic

13. oktobra smo se pred Križno jamo že tradicionalno srečali obstoječi in starejši jamski vodniki, ki delo jamskih vodnikov še vedno opravljajo, ter tudi nekdanji vodniki. Poleg Društva ljubiteljev Križne jame so se srečanja udeležili še člani Jamarskega kluba Rak Rakek in Jamarskega kluba Karlovica. Srečanje je potekalo pred vhodom v Križno jamo, kjer smo ob zakurjenem ognju prisluhnili zanimivim zgodbam in anekdotam iz preteklosti. Ogledali smo si prenovljen objekt pred Križno jamo, ki smo ga dokončali letos. Ob klobasah, toplim čaju in prijetnem kramljanju se je nedeljsko popoldne kaj hitro prevesilo v noč. Izvedeli smo veliko novih stvari in dorekli, da se naslednje leto ponovno snidemo. ■

Simbioza giba

☞ Vesna Turk ☞ Katja Opeka

Med 14. in 21. oktobrom je potekala že šesta Simbioza giba, ki je nacionalni prostovoljski projekt ozaveščanja in spodbujanja vseh generacij k športnim aktivnostim in medgeneracijskemu sodelovanju. Cilja projekta sta povečanje deleža telesno dejavnih posameznikov ter ustvarjanje okolij za spodbujanje telesne dejavnosti. V našem lokalnem okolju se je v projekt vključil tudi Vrtec Martin Krpan Cerknica. V DEOS, Centru starejših Cerknica, smo pripravili prijetno medgeneracijsko druženje s petimi postajami: pihanje mehurčkov, metanje žogic v koš, črvovadba, smooovey vadba in podiranje kegljev. Otroci iz skupine Medvedki so skupaj s stanovalci izvajali aktivnosti na postajah. Otroci so v spomin na druženje dobili diplome in papirnate medvedke. Od stanovalcev so se poslovili s pesmijo in plesom. ■

Jeseni na Velebitu

☞ ☞ Štefka Šebalj Mikše

Na začetku jeseni smo se člani Planinskega društva Cerknica odpravili spoznavat lepote Velebita. Prvi dan smo v Vrbovskem pogledali sotesko Kamačnik ter se iz Bjelskega pri Ogulinu povzpeli na vrh Kleka. Po končanem pohodu smo odšli v Starigrad, kjer smo prenočevali. Naslednji dan smo se odpeljali na Veliko Rujno in se podali proti vrhu Bojinega Kuka. Končno smo prispeli do točke, od katere je bilo treba do vrha premagati kar nekaj skalnih ovir. Po sestopu z vrha smo krenili k zaselku Veliko Rujno in obirali drnulje ob poti. Med vrnitvijo v Starigrad smo postali na razgledni točki in si pogledali mirila, ki so jih domačini postavili pastirjem na njihovi zadnji poti na pokopališče v dolino. Zadnji dan izleta pa smo se iz idilične vasice Ljubotič povzpeli do nekdanjega zaselka Zagon. Na poti proti domu smo pogledali še v sotesko Zavratnica pri Jablancu. ■

Spomenik Milki Popek

✍ Miro Mlinar 📷 Jože Obreza

Milka Popek iz Bezuljaka izvira iz družine, iz katere izhajata narodni heroj **Alojz – Vandek** in prvoborec **Tone – Maks**, njena brata, ki sta padla leta 1943. Po kapitulaciji Jugoslavije in prihodu okupatorja v naše kraje so se Milka Popek in njeni bratje takoj organizirali in poiskali zvezo z napredno mladino in se vključili v Krimski bataljon. Njihova dejavnost se je nadaljevala v več enotah, ki so delovale v okviru Notranjskega odreda. Odločili so se za upor proti okupatorju in boj za svobodo, tudi za ceno lastnega življenja. Milka Popek je preživela vojno in hvaležni smo ji za njen prispevek pri osvoboditvi. Njen doprski kip je bil postavljen pred rojstno hišo na domačem dvorišču. Zadnjih nekaj let hiša sameva in je naprodaj. V dogovoru z Občino Cerknica in družino Popek smo se odločili, da se spomenik prestavi na drugo lokacijo. Soglasje je dal tudi Zavod za varstvo kulturne dediščine. Želeli smo, da spomenik ostane v Bezuljaku. Kot najprimernejša lokacija se je pokazal obstoječi spomenik – obzidje, ki simbolizira napad borcev Krimskega bataljona na italijansko postojanko in uničenje skladišča razstreliva 20. oktobra 1941. ■

Novi otroci – novi časi: Mavrični bojevniki

✍ 📷 Julija Perko

Konec oktobra je v Osnovni šoli Notranjski odred Cerknica potekalo predavanje **Dejana Sotirova**, ustanovitelja Zavoda Mavrični bojevniki, na temo otrok z diagnozo motnje pozornosti in hiperaktivnosti (ADHD), katerih število vsako leto narašča. Skozi praktične primere nam je predstavil, kako se v okviru zavoda ukvarjajo z otroki in mladostniki, ki svoje potenciale izražajo skozi nenadzorovano in impulzivno vedenje, ki ga spremljata pomanjkanje pozornosti in tudi hiperpozornost na določenih področjih. Kako razumeti otroke z ADHD? Zaradi svojega vedenja imajo pogosto težave pri navezovanju stikov, zato moramo odrasli inovativneje pristopiti. Sotirov, ki je bil v otroštvu tudi sam diagnosticiran kot ADHD otrok, nam je položil na srce, naj take otroke spoznamo, spodbujamo njihovo domišljijo, jim dovolimo napake, usmerjamo njihove strasti in postanemo njihovi vzorniki. Za vse to pa je potreben prvi, bistveni korak: vzgojiti moramo sebe. Skoraj dvourni predavanje je predavatelj zaključil z mislijo: »Otroci, ki najbolj potrebujejo našo ljubezen, to potrebo največkrat izražajo na najbolj neljubezniv način.« Predavanja o starševskih in partnerskih temah soorganizirajo šoli iz Cerknice in Rakeka, cerkniški vrtec in Večgeneracijski družinski center Cerknica v sklopu projekta Točke moči. ■

Srečanje jubilentov

✍ Cveta Levec 📷 arhiv DU Cerknica

Pa smo si v soboto, 5. vinotoka, vzeli čas za naše letošnje jubilate – člane Društva upokojencev (DU) Cerknica, ki so v tem letu že praznovali svoj okrogli jubilej: 70., 80., 90., 100. obletnico rojstva ali pa ga bodo v kratkem. Častitljivih sto let je praznovala gospa **Albina Peterlin** iz Dolenje vasi, ki nas je obiskala v spremstvu svoje hčere. Če bi jo kjerkoli srečali, ji ne bi prisodili tako visoke starosti. Že res, da je gospe Albini Peterlin čas zarisal gube in pobelil lase, a srca ji ni mogel spremeniti, niti skaliti misli in spomina. Naj jo cvetoča orhideja še dolgo spominja na prijetno druženje z nami!

Vsem, ki jim je življenje letos prižgalo okroglo število svečk na rojstnodnevni torti ali pa jim še bo, je v pozdrav spregovoril in na harmoniko zaigral **Boris Rupar**, predsednik DU Cerknica. Venček pesmi so slavljenecem za življenjski jubilej spletle pevke Lipe, ki jih je vodila **Gertruda Zigmund**, nasmeh na ustnice pa sta jim narisala **Cveta Levec** in Boris Rupar. Najbrž pa ne bodo pozabili tudi **Zdenke Zakrajšek** in **Romane Strle**, ki sta dobrote pridno nosili na mize, da naši gostje niso bili ne lačni ne žejni. ■

Pohod na Črepič in Fričev vrh

☞ ☒ Štefka Šebalj Mikše

Člani Planinskega društva Cerknica smo sredi oktobra obiskali Koroško. Pohod smo pričeli v Mislinji in se po trasi nekdanje železnice napotili do zaselka Vovkarje. Tu smo krenili v Mrakov graben, prečili potok Mevlja in kmalu pričeli premagovati strmino Črepiča. Na vrhu, poimenovanem po nekdanji Črepinškovi kmetiji, smo postali pri tabli »Pozdravljeni planinci«. Pohod smo nadaljevali na prav tako porasel in strm Fričev vrh. Ko smo stopili ven iz gozda, so se pred nami nizali razgledi na greben Pohorja, Paški Kozjak, Uršljo goro in Smrekovec. Levo in desno ob poti so bile posamezne kmetije vasi Završe, s prostranimi travniki. Med odmorom smo si ogledali cerkev sv. Ruperta, kjer so vaščani teden dni prej praznovali »lepo nedeljo«. Nadaljevali smo po razgledni poti proti cerkvi sv. Vida v Srednjih Završah. S hriba Lučenec se je pot pričela spuščati in pri zadnji kmetiji smo še malo postali za razgled na Mislinjo. Po končanem pohodu smo se zapeljali v bližnjo vas Dovže in si pogledali rimske ostaline – nagrobnik na cerkvi sv. Urha in ostanke »vile rustica«. Hkrati smo se pri informativni tabli še seznanili, da je pred več kot sto leti tu živel domači zdravilec Pušnik. ■

Pohod ob Tolminskih koritih in na Javorco

☞ ☒ Boža Vesel

Članice in člani Društva upokojencev Rakek smo se sredi oktobra podali na pohod ob Tolminskih koritih. Ob kristalno čisti, turkizni vodi je speljana turistična pot. Spustili smo se k sotočju rek Tolminka in Zadaščica, od koder je pogled na 60 metrov visok Hudičev most. Vlažna steza skozi v skalo vrezan predor nas je pripeljala do termalnega izvira in s pomočjo informativnih tabel smo izvedeli marsikaj zanimivega. Ob strugi Zadaščice smo prišli v ozko sotesko Skakalce. Po krožni poti smo se povzpeli na Hudičev most; ko pogledaš navzdol in vidiš prepade pod seboj, te stisne. Okrepčevalnica v bližini vstopne točke v Tolminska korita je bila zaprta, zato je prav prišla malica iz nahrbtnika in prijal nam je počitek na toplem soncu. Z Zatočina smo se z avtobusom odpeljali po ozki cesti, ki se vije po strmih pobočjih, do planine Javorca. V osrčju Tolminskih gora tiho, skrivnostno, odmaknjeno in hrabro stoji spominska cerkev Svetega Duha. Prijetna vodička, ki nas je pričakala pred cerkvijo, je zelo doživeto razložila zgodovino krajev. Z razgledne terase ob cerkvi se pogled odpre na Rdeči rob, verigo tolminsko-bohinjskih gora in druge okoliške hribe. Na poti proti domu smo naredili še kratek postanek v Tolminu. ■

Erasmus+ strukturirani tečaji

☞ Nuša Rožanc ☒ arhiv šole

Osnovna šola Notranjski odred Cerknica je bila uspešna na razpisu za sredstva programa Erasmus+. Junija so na šoli pričeli izvajati projekt Novi pristopi za opolnomočenje učiteljev in učencev. Vsa izobraževanja so potekala v angleškem jeziku in trajala najmanj pet dni. Izobraževanja za spodbujanje socialne inkluzije – Creative teaching techniques to promote social inclusion, ki se je pričelo konec junija na Tenerifih, sta se udeležili **Manca Farkaš** in **Manca Gorup**. **Desi Maksič** in **Saša Grilc** (julija) ter **Ines Ožbolt** (avgusta) so odšle v Alicante, v Španijo, na izobraževanje z naslovom Mindfulness and Meditation – Outdoor and Relaxing Education. Prvi teden junija so se **Jana Frank**, **Anja Kebe Knavs** in **Jana Škrli** v irskem Dublinu izobraževale na temo ustvarjalnost, kritično mišljenje, komunikacija in sodelovanje v šolah. V Dublin so odšle tudi **Nuša Ponikvar**, **Daša Joželj Kranjc** in **Nuša Rožanc** na izobraževanje z naslovom Mindfulness and Meditation in the Classroom. Na Finskem pa je **Bernarda Dolničar** spoznavala finsko kulturo in njihov sistem šolanja ter se izobraževala na temo pomembnosti zdravja posameznika na delovnem mestu. Ne le to, da so udeležence pridobile evropsko primerljiva znanja, tudi nova poznanstva za nadaljnja mednarodna sodelovanja in poznavanje drugih kultur so neprecenljiva pridobitev. ■

Na Finskem pa je **Bernarda Dolničar** spoznavala finsko kulturo in njihov sistem šolanja ter se izobraževala na temo pomembnosti zdravja posameznika na delovnem mestu. Ne le to, da so udeležence pridobile evropsko primerljiva znanja, tudi nova poznanstva za nadaljnja mednarodna sodelovanja in poznavanje drugih kultur so neprecenljiva pridobitev. ■

Vir: www.policija.si

Bodi preVIDEN

Pešci so med najbolj ogroženimi prometnimi udeleženci, zato so na mestu nasveti policije za varnejšo udeležbo v prometu.

Policija ugotavlja, da so pešci zaradi neustreznega ravnanja voznikov motornih vozil – to je, kadar vozijo z neprilagojeno hitrostjo, pod vplivom alkohola, preblizu desnemu robu vozišča, z neočiščenimi ali zarošenimi stekli na vozilu ipd. – pogosto žrtve nesreč.

Veliko nesreč pa se zgodi tudi zaradi napak ali neustreznega ravnanja pešcev. Še posebej pogosto so pešci v prometnih nesrečah udeleženi v jesenskih in zimskih mesecih, ko so vremenske razmere neugodne (megla, dež), svetli del dneva pa je krajši. Zlasti starejši so zaradi svojih napak ali kršitev cestno-prometnih predpisov največkrat žrtve prometnih nesreč.

Za varnejšo udeležbo v prometu policisti pešcem svetujemo, da poskrbijo za vidnost v prometu, kar pomeni, da nosijo svetla oblačila in predmete, ki izboljšajo njihovo vidnost

(odsevni trakovi, kresničke). Upoštevati morajo prometne predpise in prečkati cesto na označenih prehodih za pešce.

Policisti opozarjamo, naj pešci hodijo po pločnikih, če obstajajo, oziroma ob levem robu vozišča v smeri hoje. Pomembno je tudi, da skušajo predvideti ravnanje drugih udeležencev v prometu.

Na drugi strani morajo vozniki upoštevati, da so na cestah tudi pešci, in jim odstopiti prednost. Hitrost je treba prilagoditi razmeram in dosledno upoštevati omejitve. Na območjih, kjer se običajno zadržujejo pešci, to je v naseljih, v okolici šol in vrtcev, je treba voziti še posebej previdno. Policisti svetujemo, da izven naselij vozniki vozite po sredini voznega pasu, saj s tem zmanjšate možnost trka s pešcem, ki hodi ob vozišču.

Varna pot otrok na poti v in iz šole

✍️ Nina Jerič

Že vrsto let naši prostovoljci v prvem tednu spremljajo otroke na poti v in iz šole in pri tem pomagajo policistom. Zavedamo se, da so otroci nepredvidljivi, po počitnicah tudi razposajeni, ne poznajo prometne signalizacije, niso pozorni na promet in ne znajo še poskrbeti za svojo varnost. Takrat se pojavijo prostovoljci, oblečeni v rdeče brezrokavnike, ki stojimo ob ključnih prometnih križiščih, prehodih za pešce in opozarjamo na previdnost voznikov v začetku šolskega leta. Prepričani smo, da veliko naredimo že samo s prisotnostjo, saj so vozniki takoj previdnejši, opreznější in prilagodijo hitrost. Tudi v prihodnje bomo še naprej varovali naše otroke in opozarjali na previdnost na cesti ob prvih dneh šole. ■

Sreda,
13. november

Srečanje skupine za pomoč svojim osebim obolenim za demenco

🕒 17.00

📍 DEOS, Center starejših Cerknica
📍 DEOS, Center starejših Cerknica

Vir: **Javno podjetje Komunala Cerknica, d. o. o.**

JP Komunala
Cerknica d.o.o.

Zaščita vodomerov pred zmrzaljo

Prihajajo mrzli zimski meseci. Posledice nizkih temperatur se kažejo tudi na poškodovanih vodomerih, saj je zmrzal najpogostejši krivec, da se vodomer pokvari – počí. Uporabnikom svetujemo, da poskrbijo za ustrezno toplotno zaščito in občasen pretok vode.

Vodomer in inštalacijo pred zmrzaljo zaščitimo z dovolj globokim vodomernim jaškom z izoliranim pokrovom, z dodatno toplotno zaščito z izolacijskimi materiali nad vodomerom, s preprečitvijo kroženja hladnega zraka v vodomernem jašku oz. okrog inštalacij in z zagotovitvijo kroženja vode po inštalaciji ob zmrzali.

Vsem uporabnikom, ki so lastniki praznih objektov, svetujemo, da občasno preverijo stanje vodomera in da pregledajo okolje, v katerem je vgrajen vodomer. Če v zimskih mesecih vodo zaprete, je treba po zaprtju ventila vodo obvezno spustiti iz vodovodnih cevi. JP Komunala Cerknica, d. o. o., kot upravljavec vodovodnega

sistema ne prevzema odgovornosti za tovrstne poškodbe vodomerov, saj so ti v lasti uporabnikov. Vse stroške, ki nastanejo pri zamenjavi vodomerov zaradi neustreznega ravnanja oziroma zmrzali vodomera, krijejo uporabniki.

Odlok o oskrbi s pitno vodo prepoveduje, da bi uporabnik sam izvedel začasno demontažo vgrajenega vodomera.

Če pride do kakršnikoli poškodb na vodomeru, nas obvestite. Skladno z določili Odloka o oskrbi s pitno vodo na območju vaše občine poškodovani vodomer lahko zamenja izključno izvajalec javne službe oskrbe s pitno vodo, to je JP Komunala Cerknica, d. o. o.

Prvi meseci delovanja Sopotnikov

Zavod Sopotniki v sodelovanju z Območnim združenjem Rdečega križa (OZ RK) Cerknica-Loška dolina-Bloke in Občino Cerknica od junija izvaja storitev brezplačnih prevozov za starejše. Vsi deležniki so z odzivom uporabnikov zelo zadovoljni. Podatki kažejo, da so prostovoljci od junija do septembra opravili 60 prevozov, prevozili 1495 kilometrov in opravili 130 prostovoljskih ur.

Kot pojasni **Gregor Pokleka** iz OZ RK Cerknica-Loška dolina-Bloke in koordinator Zavoda Sopotniki, je v bazi uporabnikov sedaj že 40 starejših občanov, ki jim je na voljo štirinajst prostovoljcev. V septembru se je v sklopu Evropskega tedna mobilnosti akciji Župani za volani pridružil župan Občine Cerknica **Marko Rupar** in postal častni prostovoljec. »Začeli smo pred poletnimi počitnicami, ko pregledov ni veliko in je bilo prevozov manj, s septembrom pa je bilo povpraševanja več,« pojasni Pokleka.

Zadovoljstvo med uporabniki

Čeprav so prevozi namenjeni starejšim od 65 let, pa se je izkazalo, da so se

Vsi, ki si želite pomagati starejšim, vabljeni, da postanete naši prostovoljci in zapeljete starejše po opravkih.

Za prijavo lahko pokličete na telefonsko številko:
041 889 592 (Anu Kahuna, vodja programa)
 ali nam pišete na: info@sopotniki.org

Vljudno vabljeni!

www.sopotniki.org
www.facebook.com/Sopotniki

v prvih mesecih storitve največkrat poslužili starejši od 80 let, ki zaradi zdravstvenih omejitev ne vozijo več, nimajo avtomobila in tudi ne sorodnikov, ki bi jih lahko zapeljali po opravkih. Striktno se držijo pogoja, da prepeljejo starejše od 65 let, ki pa so samostojni in opravilno sposobni. Če niso, se jim mora na poti pridružiti spremljevalec, ki skrbi za njihove potrebe. Na vprašanje, ali je največ uporabnikov iz oddaljenih vasi, pa sogovornik odgovori, da imajo mrežo uporabnikov že po celi občini – tako po Vidovski in Otavski planoti kot tudi v Cerknici, Grahovem in na Rakeku. **Pavla Marija Kočevar** z Rakeka, ki šteje 78 let, večkrat pokliče za prevoz. Ker uporablja bergle, na avtobus ne more, zato ji Sopotniki pridejo še kako prav. »Včasih me k zdravniku pelje sosed, včasih hčerka, če pa ne moreta, pa pokličem Sopotnike,« pravi Pavla Marija Kočevar, ki je s storitvijo zelo zadovoljna. Tudi 77-letni **Silvij Knap** z Gorenjega Jezera se pridružuje pohvalam. Storitev koristi dvakrat do trikrat mesečno in pravi, da mu je zelo olajšala življenje. »Prijazni prostovoljci me zapeljejo v trgovino, k zdravniku, me počakajo in peljejo domov. So zelo vestni in pridejo takrat, ko se zмениš,« razloži in doda, da je dan lepši, ko gre po opravkih v Cerknico. Je pa vesel, da je storitev popolnoma brezplačna. »Nismo navajeni, da je kaj tudi zastoj,« doda.

V Zavodu Sopotniki pričakujejo, da bodo potrebe po prevozih s časoma še večje. »Gre za proces,« potrdi **Bogdana Bizjak**, višja svetovalka za družbene dejavnosti na cerkniški občinski upravi. Pričakuje, da se bodo ljudje navadili in bo storitev širše prepoznana. Se je pa že izkazalo, da je bila

odločitev za vzpostavitev prevoza prava. »Starejši si želijo bivati v domačem okolju, kar se kaže tudi v vse višjih izdatkih občine za storitev pomoč na domu. Pa vendar, želijo si tudi samostojnosti. Ne želijo si biti ves čas odvisni od sorodnikov, zaradi zdravstvenih težav pa javnega prevoza ne morejo uporabljati. Pri Sopotnikih pa gre za storitev od vrat do vrat, tako da za starejše pot vendarle ni tako naporna,« razloži Bizjakova, ki potrди, da bodo storitev ohranili tudi v prihodnje.

Pogoji prevoza

Kot je pokazala analiza dela v štirimesečnem obdobju, je bilo največ starejših odpeljanih na preglede v zdravstveni dom, nekaj po storitvah, precej manj je bilo takih, ki so prevoz izkoristili za obisk sorodnikov in prijateljev. »Prevozi niso namenjeni samo nujnim opravkom, ampak vas naši prostovoljci z veseljem odpeljejo tudi na klepet,« se nasméji Pokleka. Je pa res, da morajo prevoz naročiti vsaj 48 ur prej, navesti točne podatke, povedati naslov in želeno pot. Vse to je zelo pomembno z vidika načrtovanja in koordiniranja prevozov, ki se izvajajo od ponedeljka do petka od 7.30 do 15.30. Vsakemu uporabniku je na voljo en prevoz tedensko. »Izjema so le prevozi na fizioterapije,« doda Pokleka.

Kot poudari sogovornik, ljudje v prvih mesecih še niso bili seznanjeni s pogoji prevozov, zato niso bili redki primeri, ko so jih uporabniki poklicali, da bi jim prinesli zdravila, šli na banko ali jih kar tako zapeljali do trgovine. »Vse to ni dovoljeno,« je jasen Pokleka. »Sopotniki nismo taksi služba in tudi ne reševalno vozilo. Nimamo pooblastil, da bi opravljali bančne storitve in ljudem hodili v lekarno,« dodaja. Vse, kar lahko prostovoljci storijo za uporabnike, je, da jih odpeljejo na želeno mesto v občinah Cerknica in Postojna, se z njimi pogovorijo, jih spremijo, če želijo, in jih pridejo iskat na dogovorjen kraj. Vse brezplačno. »Čeprav bi starejši našim prostovoljcem radi dali kakšen evro, ga morajo odkloniti. Taka so pravila. Če bi uporabnik rad doniral Zavodu Sopotnik, mora to narediti v pisarni RK Cerknica in o donaciji prejeti potrdilo,« razloži Pokleka. So pa na Občini Cerknica,

na OZ RK Cerknica-Loška dolina-Bloke in v Zavodu Sopotniki zelo hvaležni za brezplačen najem avtomobila Avtotehni Vis in Urbas, d. o. o., z Rakeka ter za brezplačne malice za prostovoljce Gostilni Glaž'k in Valvasorjevemu hramu. Še vedno pa velja povabilo za prostovoljce. »Vabimo, da se nam pridružijo prostovoljci vozniki, ki so odgovorne in zrele osebe in so pripravljeni storitev opravljati po svoji volji, brez pričakovanja plačila in neposrednih ali posrednih materialnih koristi, v dobro drugih in splošno korist,« pravi Gregor Pokleka.

OBČINA
CERKNICA

RAKEKA
POSREDOVANJE
V NEKRETNOSTI

Sopotniki
zavod za medgeneracijsko solidarnost

Zavod Sopotniki izvaja brezplačne prevoze za starejše nad 65 let.

Prevoz naročite na številki: 041 703 060.

Veselimo se vaše udeležbe!

Avtorica: **Marija Hribar** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Kržišče

Gručasto naselje v zahodnem delu Vidovske planote leži ob vznožju hriba Zadele (959 m) ob cesti Begunje–Rakitna. Vas je sredi iglastih gozdov, ki so bili v preteklosti glavni vir preživetja. Kot pravijo domačini, je vas dobila tako ime zato, ker se pri Kržišču križajo poti z Vidovske planote, Menišije, Borovnice in Rakitne.

V Štiftnem registru (davčni register) grofije Turjak iz leta 1750 vasi Pikovnik, Župeno in Kržišče niso navedene posamezno, temveč je za vse tri vasi skupaj navedenih devet kmetov, ki so imeli v posesti dve hubi. Četrtrinsko kmetijo sta imela Matija Pikovnik in Anton Rupar, Matija Korošec in Jožef Korošec sta imela vsak po 17/64 zemlje, Matija Knap in Miha Rot vsak po 3/16, Pavel Knap 13/64, Miha, Gregor Korošec 23/64 ter Štefan Zalar 1/32 hube. Katera dva izmed treh Korošcev sta Kržiščarja, bi morali poiskati v župnijskih matičnih knjigah.

Sredi 18. stoletja je moralo devet kmetov od teh dveh kupnopravnih kmetij skupaj dati vrsto davkov. Najprej je naveden cesarsko-kraljevi davek: kontribucije (vojni davek) je bilo 12 goldinarjev in davka 15 goldinarjev, 47 krajcarjev in 3 denariče; skupaj je to nanosilo 27 goldinarjev, 47 krajcarjev, 3 denariče. Potem je sledila dajatev gosposki: činžni denar 1 goldinar, 59 krajcarjev. Dajatve podložnikov v naravi so obsegale 2,5 mernika činžne pšenice in 5 mernikov črnega mešanega žita, sledi mala pravda s 6 kokošmi in 35 jajci. Živinska in ročna tlaka brez hrane, to je brez malice, nista navedeni, pač pa so morali namesto te tlake plačevati robotni denar 15 goldinarjev, 35 krajcarjev. Od dveh kmetij so morali opraviti tudi vožnje tovorov brez hrane in opraviti 8-dnevno ročno tlako.

Kržišče se nahaja ob cesti Begunje–Rakitna.

V Franciscejskem katastru za Kranjsko sta navedena na številki 1 Gregor Korošec, uni Korošec, na številki 2 pa Janez Korošec, leta Korošec. Zanimivo razlikovanje domačega imena z dodanima kazalnima zaimkoma! Leta 1869 je bilo na Kržišču 14 prebivalcev, 1961 jih je bilo 17, 2019 pa jih v treh hišah živi sedem, ena je prazna.

Kržišče 1

Lepo ohranjena domačija je vpisana v register kulturne dediščine in je notranjski arhitekturni biser, potreben temeljite strokovne obnove. Pritlična, zidana hiša z dvokapno streho, narejeno na čop, ima vhodni, polkrožno zaključen kamniti portal s sklepnim kamnom, na katerem so letnica 1844 in inicialki gospodarja. Dvokrilna rezljana vrata, vsako krilo je razdeljeno na tri polja, prinašajo rastlinske oziroma cvetlične in geometrijske motive. Na stavbnih vogalih ima hiša šivan rob, izdelan v ometu v drap barvi; okras je tudi nad okni. Na čelu hiše je naslikan preprost geometrijski okras v modri barvi; horizontalna poslikava loči pritličje od zgornjega dela. V notranjosti hiše, ki ima ohranjeno originalno pohištvo in opremo, so velika obokana veža, kuhinja in »hiša« s kmečko pečjo, obdana s klopjo. V stropu nad pečjo so vgrajene »gliste«, leseno ogrodje iz dveh palic, ki sta vtaknjeni v zid, na vogalu peči pa v železno zanko, ki visi s stropa. »Gliste« so uporabljali za sušenje perila, zeli ... Zid »hiše« med drugim

Stanislav Meden s psičkom

krasita zidna omarica z lepo oblikovanimi lesenimi vratci in seveda stenska ura z utežmi in poslikano številčnico z lovskim motivom. K domačiji spada tudi kapelica, ki je obrnjena proti hiši in so jo, tako je povedala **Maja Korošec**, po hišnem izročilu naredili kot zahvalo, ker se je član družine srečno vrnil domov. V hiši je do svoje smrti živela mama Jožefa Korošec, ki je prišla na Kržišče od Šuštarjevih iz Raven. Družina si je naredila novo hišo. K domačiji sodi tudi nadstropen zidan hlev s senikom; na vrtu je vodnjak, ki nosi letnico 1873 in je še danes v uporabi.

Kržišče 2

Stanislav Meden, rojen leta 1963, je tako povedal o svoji družini: »Vse je vojska vzela. Iz druge svetovne vojne se mamin oče ni vrnil. Njen oče je bil iz Topola doma, Možakov.«

V drugi svetovni vojni in po njej so bili ubiti trije Kržiščarji, vsi s številke 2: gospodar Alojzij Žnidaršič, ki se je rodil leta 1898 v Topolu in se poročil s Franciško Korošec, ter sinova Franc in Janez. Stanislav Meden nadaljuje:

»Pa brat od mame Jože. Bil je pri vojaki, to je bilo že po vojni, so ga v trugi poslali domov. Kaj je bilo, nismo nikoli izvedeli. Na Kržišču sta po vojni na domačiji ostali samo stara mama in mama Franciška Žnidaršič, rojena leta 1927. Moj oče Anton Meden, rojen leta 1927, je prišel z Zavrha pri Borovnici sem gor na Kržišče. Sem se je priženil. Poročila sta se leta 1952. Potem nas je bilo sedem otrok. Otroci, kakor smo vstali, smo morali delati. Skozi je bila revščina. Starša sta bila brez služb, samo kmetija. Mama je bila gazda, ni pustila, da bi šel oče delat. Je šel za dve leti na Brest. Ni zdržala sama doma. Je pustil službo. Tukaj ni bilo ničesar. Vsi cimpri so bili s slamo kriti. Moj oče je moral praktično vse narediti iz nič; popraviti poslopja, vse je teklo notri. Oče je okrog leta 1950 fural na Rakek, tramove, z voli, s tajselnom, da je prišel k hiši kak dinar. Mama je imela kmečko penzijo, oče pa invalidsko. Ata je umrl leta 2007. Sedem otrok je h kruhu spravil. Ena od mojih sester je v Franciji, ima tudi sedem otrok. Imeli smo 15, 16 glav živine, krave, teličke, vole, ko je bil še ata živ. Prej smo vozili z voli, tudi vodo z Beča iz izvira. Je pa hribovit teren, veliko dela je treba opraviti ročno. Če ne paseš, se zaraste. Žvino smo gonili napajat do izvira na Beč. Je enih 300, 400 metrov do tja. Vodo smo vozili v sodčku, da smo jo potem lahko pili. Štirno smo naredili šele

Od leve: Hiša s številko 1, zidan hlev s senikom, Kržišče 2 in kapelica

v osemdesetih letih prejšnjega stoletja. Vodo imamo zdaj od Pikovnika. Vse smo orali, sedaj se je vse zarastlo. Kar je ostalo, je tisto, kar pasemo. Tukaj je plitva in škalnita zemlja, peščena. Škodo dela divjad. Enih devet medvedov je tu okoli. V šolo sem najprej hodil do četrtega leta v Begunje,

potem pa v Cerknico. Za poklic mesar sem šel v Maribor, tam je bila živilska šola za mesarja, vse je firma plačala. Delal sem v Tovarni mesnih izdelkov v Ljubljani na Poljanski osemnajst let, je propadla. Potem sem šel v Logatec na žago, je propadla. Sem šel v Martinjak, je propadlo. Sem šel na KLI, je spet propadlo. V moji rojstni hiši živi sin, dela v Loškem Potoku, je magister strojništva; ima dobro službo. Drugi sin dela doktorat iz računalništva. Naredili smo si novo hišo. Zdaj imam dve glavi živine, kravo in telico. Imam tudi tri psičke mešančke, to so zlate živali. Eden je star šest let, je prišel z Rakitne od Susmana. Psica je prišla iz Šmarja - Sapa, je trinajst let stara. Pa še Bobi, ki je sin od teh dveh. Poštarja ne morejo videti. Vse slišijo.«

Za vasjo maja in junija cveti kranjska lilija. (© Tine Schein)

Imenitna, lepo rezljana vrata

Avtor: **Matjaž Kandžič** Fotografije: **arhiv društva**

Lokostrelci TKD Sovica

Telesno-kulturno društvo (TKD) Sovica v občini Cerknica deluje od leta 1980. V vseh teh letih se je nabralo že lepo število članov. Društvo podpira različna športna področja: tek, kolesarjenje, nogomet, pohodništvo, rekreacijo, smučanje in nordijsko hojo.

Leta 2016 je **Matjaž Kandžič** podal idejo, da bi društvo TKD Sovica podprlo tudi tiste, ki se že ali se želijo ukvarjati z lokostrelstvom. Njegova hči **Iris** je uspešna lokostrelka. V Cerknici ta šport ni bil razvit, zato je bilo za začetek treba preveriti, kolikšno je zanimanje. Na srečo imamo v Cerknici učitelja lokostrelstva **Vlada Šivca**, ki se je z veseljem odzval našemu vabilu in ideji. Začeli smo s promocijo lokostrelstva.

Šport za vse generacije

Lokostrelstvo je dinamičen in zanimiv šport za prav vse generacije, ki strelcu nudi tako sožitje z naravo kot tudi spoznavanje samega sebe v različnih situacijah. Potrebna je dobra psihofizična priprava, ki omogoča optimalno izvedbo strele. Poleg samokontrole in spoznavanja naravnih zakonitosti predstavljajo dodaten izziv tudi optimalne nastavitve loka, puščic in dodatne opreme. Šport je razvit povsod po svetu. Od nekdaj je bilo lokostrelstvo cenjena veščina. Je oblika vadbe, ki te osvoji. Ob vsem tem pa spoznate nove prijatelje in doživite nove pustolovščine.

Lokostrelstvo je olimpijski šport, ki za vrhunski rezultat zahteva celega človeka. Osnovna oprema vsakega lokostrelca so lok, puščice, tok in ščitniki. Tekmuje se v različnih disciplinah in z različnimi loki. Tekmovanja se prirejajo v dvoranah, naravi in na športnih igriščih.

Z lokostrelstvom smo začeli v Salezijanskem mladinskem centru (SMC) Cerknica, ki kot prostor za treninge ni bil najprimernejši. Potrebovali smo daljše razdalje. Tako smo nadaljevali z iskanjem primernejših prostorov, saj je bila telovadnica že zasedena in ni bilo moč dobiti prostega termina. V dogovoru z Osnovno šolo Notranjski odred Cerknica smo imeli treninge v avli osnovne šole. Naslednje leto pa smo že dobili termin v športni dvorani. Sedaj imamo že dve leti v najemu dvorano (bivšo Brestovo menzo), ki je primerna za naše treninge, saj lahko streljamo na razdalji 18 metrov.

Iris Kandžič (druga z desne) je skupaj z ekipo na evropskem prvenstvu osvojila bronasto medaljo.

Zunanje strelišče smo si uredili na travniku ob domu Ribiške družine Cerknica v Kolenu, kjer pa se strelja na različne razdalje do 70 metrov.

Treningi lokostrelstva v TKD Sovica potekajo trikrat na teden po dve uri. Delamo na psihofizični pripravljenosti, tehničnih nastavitvah loka in opreme in izobraževanju o pravilih lokostrelskih tekmovanj. Treninge vodi licenciran učitelj lokostrelstva Vlado Šivec. Poleti se treningi odvijajo na zunanjem strelišču, pozimi pa v dvorani.

Vsako leto se trudimo izboljšati rezultate posameznika s prilagajanjem treningov, izpopolnjevanjem lokostrelske opreme in izboljšanjem pogojev za treninge. Članom zagotavljamo strokovno pomoč izkušenih trenerjev Lokostrelske zveze Slovenije (LZS). Vključeni smo tudi v projekt lokostrelskih centrov, ki ga izvaja LZS.

Organizirali smo tudi že mednarodno lokostrelsko tekmovanje v disciplini 3D v Zelšah, za pokal tradicionalnih lokov. Tekmovanja se je udeležilo več kot sto tekmovalcev iz Italije, Avstrije, Slovenije in s Hrvaške.

Lokostrelske discipline

V nadaljevanju predstavljamo lokostrelske discipline.

Tarčno lokostrelstvo

1440 krogov, moški streljajo štiri serije po 36 puščic na razdaljah 90, 70, 50 in 30 metrov, ženske pa na 70, 60, 50 in 30 metrov. Na daljših dveh razdaljah ima tarča premer 122 centimetrov, na krajših pa 80 centimetrov. V tej disciplini se najboljši lokostrelci pomerijo na svetovnem prvenstvu, v svetovnem pokalu in na grand prix tekmovanjih.

50/70 M krogov, moški streljajo dve seriji po 36 puščic na razdalji 70 metrov, ženske na 60 metrov. Tarča ima premer 122 centimetrov. V tej disciplini se tekmuje na olimpijskih igrah, v svetovnem pokalu ter na svetovnem in evropskem prvenstvu.

Ekipo lokostrelcev na zunanjem šolskem tekmovanju (2017)

Dvoransko lokostrelstvo

Dvoranske kroge na 18 ali 25 metrov in kombinacijo streljajo v zimskem času, ko se lokostrelstvo preseli v športne dvorane. Tekmovalci streljajo dve seriji po 30 puščic na tarčo premera 40 centimetrov, najmlajši in tekmovalci z dolgim lokom pa na tarčo s premerom 60 centimetrov. V tej disciplini se organizirajo svetovno in evropsko prvenstvo ter tekmovanja svetovnega pokala.

Poljsko lokostrelstvo

Arrowhead (AH) gojijo tako vrhunski lokostrelci kot tudi rekreativci. Tekmovanje poteka v naravi, po bolj ali manj razgibani progi, kjer je razporejenih 24 tarč v enem ali dveh krogih, ki imajo črna lica z rumenimi centri. Tarče imajo premer 20, 40, 60 in 80 centimetrov. V tarčo se strelja po tri puščice. Pri polovici tarč je razdalja od strelskega mesta do tarče poznana, na drugi polovici pa morajo tekmovalci sami oceniti razdaljo. Tekmuje se na svetovnih in evropskih prvenstvih ter svetovnih igrah.

3D-lokostrelstvo

Na tekmovanjih v 3D-krogu so tarče narejene iz umetne mase in imitirajo živali v naravni velikosti. Postavljene so na razgibanih terenih. Razdalje do tarč so neznane in so oddaljene do največ 45 metrov. Pomembno je dobro ocenjevanje razdalj, kar na različnih terenih vedno predstavlja izziv. Na tekmovanjih je postavljenih 24 tarč. Tekmovalci v vsako tarčo izstrelijo dve puščici. Vsako leto se najboljši pomerijo na svetovnem ali evropskem prvenstvu.

Dodatne discipline

900 krogov – tekmovalci streljajo tri serije po 30 puščic na razdaljah 60, 50 in 40 metrov. Tarča ima premer 122 centimetrov. Ta disciplina je primerna za lokostrelce, ki se s tem športom ukvarjajo rekreativno.

Flight krog – Lokostrelci streljajo v daljino. Zmaga tisti, ki puščico izstrelijo najdlje.

Clout krog – Tarča je narisana na zemlji in ima premer 15 metrov. Mlajše kategorije streljajo na razdalji 85 metrov, kadeti na 125 metrov in višje kategorije na 165 metrov.

Šolska športna tekmovanja – Šolarji tekmujejo v dvoranah in na prostem. V dvorani streljajo na 18 metrov, na prostem pa na 25. Na tekmovanjih izstrelijo deset serij po tri puščice.

Gozdni krog – Tarče so postavljene v naravi, na njih so risbe ali fotografije živali v naravni velikosti. Progo sestavlja najmanj 12 in največ 24 tarč živali, na katerih so s svetlejšo barvo obkroženi centri. Tarče se strelja z neznanih razdalj, vendar so lahko razdalje do tarč tudi znane. Na vsako posamezno tarčo je možno izstreliti po tri puščice, vendar se šteje samo zadnja izstreljena.

Lokostrelski tek je kombinacija teka in streljanja.

Lokostrelski biatlon je kombinacija teka na smučeh in streljanja z lokom.

Uspehi lokostrelk in lokostrelcev

Lokostrelci TKD Sovica smo člani Lokostrelske zveze Slovenije, ki organizira vrsto tekmovanj. Uspešno se jih

udeležujejo tudi naši člani. V treh letih delovanja lokostrelske sekcije TKD Sovica so dosegli že veliko uspešnih rezultatov. Naj izpostavim nekaj najuspešnejših.

Žan Udovič je bil leta 2018 državni prvak med kadeti v disciplini 3D. Je dobitnik slovenskega pokala 2018 med kadeti v disciplinah 3D in indoor 18 metrov. Letos je v disciplini AH postal državni prvak in dobitnik slovenskega pokala.

Ria Ileršič je lanskoletna državna prvakinja med mladinkami v disciplinah 3D in AH. Letos je osvojila naslov državne prvakinja in slovenski pokal med mladinkami v disciplini indoor 18 metrov.

Maj Ileršič je bil leta 2018 državni prvak v disciplini AH, letos pa je osvojil naslov državnega prvaka v disciplini indoor 18 metrov. Je tudi član mladinske sekcije Lokostrelske zveze Slovenije v disciplini 3D.

Matevž Berzek je v disciplini AH naslov državnega prvaka osvojil leta 2018.

Dominik Križ je bil 2018 državni prvak med kadeti v disciplini 3D. Naslov mu je uspelo ubraniti tudi letos. Dominik Križ je nosilec dveh državnih rekordov v disciplini 3D in prav tako član mladinske selekcije 3D LZS.

Iris Kandžič je letos osvojila naslov državne prvakinja in dobitnica slovenskega pokala v disciplini AH. Je članica slovenske lokostrelske reprezentance in dobitnica bronaste medalje ekipno na Evropskem AH tekmovanju 2019. Zaradi vseh športnih uspehov je leta 2015 prejela priznanje Občine Loška dolina za perspektivno športnico, leta 2018 pa še priznanje za nadarjeno športnico občine Cerknica.

Naši člani in članice pa so na različnih tekmovanjih osvojili še mnogo medalj. Seveda uspehi lokostrelcev in lokostrelk ne bi bili mogoči brez požrtvovalnega in strokovnega dela trenerjev Matjaža Kandžiča, ki je kot vodja lokostrelcev v letu 2017 prejel priznanje za uspešnega športnega delavca občine Cerknica, in Vlada Šivca, ki je kot učitelj lokostrelstva v letu 2018 prav tako prejel priznanje za uspešnega športnega delavca občine Cerknica.

Lokostrelci TKD Sovica bomo v nadaljevanju stremeli k promociji lokostrelstva v Cerknici in okolici, organizirali lokostrelska tekmovanja ter se trudili, da se uredi primerna infrastruktura za uspešne treninge. V svoje vrste vabimo tudi nove članice in člane, ki bi radi poskusili v roki držati lok in ustreliti puščico, kot so to počeli že v pradavnini (kontakt: Matjaž Kandžič, lokostrelci.sovica@gmail.com; FB: lokostrelci.sovica).

S treningi in promocijo smo začeli leta 2016 v SMC Cerknica.

Avtorica: **dr. Anja Bajda** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Po evropskem art kinu še slovenski teden filma

V Kulturnem domu Cerknica se zavedamo, da je bila stavba, v kateri delujemo, več kot 40 let kino. Avgusta 2018 bi cerkniški kino ob rednem delovanju praznoval 70-letnico. Na to še vedno opozarjata dva projektorja, nameščena v steklenem delu stavbe. Kot piše Bojan Štefančič, je bilo nekdanj v Cerknici kar šest oseb, ki so bile usposobljene za delo kinooperaterja!

Danes tehnologija hitro napreduje in v kulturnem domu je v uporabi projektor, ki ne omogoča več tehnično najbolj dovršenih projekcij. Posledica tega je, da smo pri programskem izboru filmov zelo omejeni, saj se vedno več filmskih ustvarjalcev in distributerjev odloča, da filmov v zastarelih formatih ne bodo več prikazovali. V ta namen smo v Kulturnem domu Cerknica pripravili administrativno podlago za prijavo na razpis, ki bo, upajmo, omogočil pridobitev zadostnih finančnih sredstev za tehnološko posodobitev dvorane. Ta poteza bi omogočila tehnično bolj kakovostne filmske projekcije, obenem pa tudi predvajanje vseh aktualnih filmov v premiernih terminih. Kulturni dom Cerknica bi tako ponovno postal regijski kino.

V Kulturnem domu Cerknica se od leta 2017 kljub omejenim možnostim programskega snovanja zaradi tehničnih omejitev vendarle trudimo za kakovosten filmski program.

To je v letu 2019 prepoznala tudi Art kino mreža Slovenije in Notranjski regijski park z enoto Kulturni dom Cerknica potrdila kot svojega polnopravnega člana. Evropski art kino dan je letos potekal 13. oktobra, počastili pa smo ga s predvajanjem dveh filmov evropske produkcije – filmom belgijske režiserke Frederike Migom z naslovom *Binti* in pronicljivo komedijo Oliverja Assayasa *Dvojna življenja*.

V znamenju filma bo tudi november. Od 11. do 15. novembra bo namreč prvič letos potekal slovenski teden filma, ki ga bomo obeležili tudi v Kulturnem domu Cerknica. V četrtek, 14. novembra, bosta na sporedu dve jutranji šolski projekciji filma **Ne joči, Peter** za učence osnovnih šol iz Cerknice in Starega trga pri Ložu. Zvečer bomo za obiskovalce brezplačno predvajali film **Tistega lepega dne**.

Oba filma je režiral France Štiglic, ki mu je teden slovenskega filma letos posvečen, saj mineva 100 let od njegovega rojstva.

Režiser, ki je podpisal petnajst igranih celovečernih filmov – med njimi tudi prvi slovenski celovečerni zvočni igrani film *Na svoji zemlji* (1948) –, vrsto kratkih in dokumentarnih del ter pet odmevnih televizijskih nadaljevanj, že z ustvarjalnim zagonom sodi v sam vrh domače kinematografije. Štigličeva vloga pa je pomembna tudi za zasnovo in razvoj profesionalnih standardov ter sistema nacionalne kinematografije. Bil je predsednik Društva slovenskih filmskih delavcev, direktor Viba filma, minister za kulturo, pa tudi profesor in dekan na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo Univerze v Ljubljani.

Posebej ponosni smo tudi, da je bila v okviru letošnjega mednarodnega filmskega festivala LIFFE, ki bo potekal od 13. do 24. novembra v Ljubljani, za članico tričlanske žirije za nagrado Art kino mreže Slovenije imenovana tudi **dr. Anja Bajda**, vodja Kulturnega doma Cerknica.

Predstavitve knjige Bogdana Urbarja

Skozi stoletja kompleksna balkanska zgodovina se je odražala tudi v političnem dogajanju devetdesetih let prejšnjega stoletja, v času razpada skupne države. Vojna v Bosni in Hercegovini, vojna med tremi bratskimi narodi, ki so stoletja živeli v sožitju, je še danes za mnoge boleča tema, ki zahteva neopredeljeno, neodvisno in realno obravnavo. Lotil se je je zgodovinar in sociolog **Bogdan Urbar**, ki je opravil obsežno raziskavo zgodovinskih virov, obiskal je tudi več arhivov bivših jugoslovanskih republik. Nastala je knjiga *Tuji prostovoljci v Bosni in Hercegovini ter pojav bošnjaškega islamizma*, ki jo je avtor predstavil 19. septembra v rakovski knjižnici. Zainteresirani bralci so knjigo lahko tudi kupili, saj je večeru prisostvoval tudi **Samo Vadnov**, direktor založbe Buča. ■

✍ Nevena Savič 📷 Marija Gabrejna Kraševc

Avtorica in fotografinja: **Ksenija Preželj**

Vokalna skupina Cluster ob jubileju društva

V mesecu oktobru je Kulturno društvo (KD) Rak Rakek s številnimi kulturnimi prireditvami obeležilo 17 let delovanja. Vsaka od sekcij je ob tej priložnosti pripravila poseben dogodek.

Vokalna ženska skupina Cluster, ki prav tako spada pod okrilje društva in deluje že četrto leto, je obudila star kmečki običaj ličkanja in robkanja koruze. **Jelka Bajec Mikuletič** je vodja in dirigentka več kot ducatu pevk, ki s svojimi ubranimi glasovi navdušujejo, tokrat pa so se odrezale tudi pri obujanju običajev. Na domačiji Gnezdovih na Uncu se je zbralo veliko mladih, njihovih staršev in prijateljev. Lepo je bilo videti mladino, kako zagnano se je lotila dela. Pevke so zapele pesmi, ki jih še vedno pogosto prepevamo, in tudi tiste, ki jih res ne slišimo več pogosto. Harmonikaš **Benjamin Škrab** z Unca pa je pridno raztegoval meh harmonike. Ob ličkanju in robkanju je bilo vedno veselo. Ni bilo pomembno samo delo, ampak tudi druženje.

K splošnemu vzdušju so pripomogla kmečka oblačila, ki so si jih priložnostno nadele pevke. Pripravile so še tekmovanje v robkanju koruze, kar je predstavljalo še dodatno spodbudo mladim, da so hitro poprijeli za delo. Kot veleva običaj, je bil na koncu še »likof«, ko so pevke presenetile z domačim pecivom.

Nekaj dni pozneje je imela likovna sekcija pod mentorstvom **Karmen Bajec** razstavo v rakovski knjižnici. V kulturnem programu se je spet slišalo pevke iz Vokalne skupine Cluster. Glasba in slike, različnih tehnik in motivov, so

se prepletle v zanimiv dogodek. Tako letno razstavo likovne sekcije kot tudi razstavo Nageljni klekljarske sekcije, ki jo vodi **Zmaga Rajlevič**, si lahko v rakovski knjižnici ogledate do 8. novembra.

Gostovanje v Idriji

☞ Instagram Karmen Petrič

Članice mozaične sekcije pri Kulturnem društvu (KD) Rak Rakek so v petek, 18. oktobra, svoja dela predstavile v Galeriji sv. Barbare v Idriji. Razstavile so moderne mozaike – triptihe, živalske portrete in mozaike, ki so nastali v zadnjih dveh sezonah. Članice ustvarjajo iz stekla, peskov, kamna, keramike, v lanske sezoni pa so izdelale tudi lastno keramično maso. Na odprtju razstave so obiskovalci lahko prisluhnili krajšemu kulturnemu programu in predstavitvi del. O njih sta več povedala **Silvester Bajc** in **Nande Rupnik** iz Idrije. V Idriji je razstava gostovala do 2. novembra. ■

Osmi mednarodni folklorni festival

☞ Vida Žlogar ☞ Ljubo Vukelič

12. oktobra je v Športni dvorani Rakek potekal osmi mednarodni folklorni festival. Gostitelji, člani folklorne skupine Kulturnega društva (KD) Rak Rakek, so medse povabili folklorno skupino Kulturno-umetniškega društva (KUD) Beltinci, hrvaško folklorno skupino KUD Seljačka Sloga Zadubravlje in beltinško Marko bando. Folklorniki KUD Beltinci so zaplesali spleta Pozvačin in Doužnujek, gosti s Hrvaške koli iz Slavonije in Zadubravlja, člani Marko bande pa so igrali prekmurske in madžarske ljudske pesmi. Domača folklorna skupina je zaplesala splet dolenjskih plesov in splet Stari mož. Program je povezovala **Maruša Mele Pavlin**. ■

Darja Štefančič navdušuje

☞ Maruša Mele Pavlin ☞ osebni arhiv

Darja Štefančič si je naslikala izjemno jesen. Če želite njeno delo videti na razstavi, bo treba v Porabje. V Monoštru bodo 15. novembra odprli razstavo udeležencev 18. likovne kolonije. Slikarka z Unca je avgusta na Madžarskem deset dni ustvarjala v družbi desetih vidnih slikarjev iz štirih držav, o čemer je poročala tudi madžarska nacionalna televizija. Od konca septembra do konca oktobra je dve platni razstavljala v The Line Gallery v strogem centru Londona. Deli Vznemirjenje in Receptio Luminum sta zbudili tolikšno zanimanje, da je povabljena še na razstavo Alchemic Body decembra in januarja. Oktobra je drugo mesto osvojila na Barkovljanki. Na regati res ne, pač pa v spremljevalnem dogajanju, na razstavi Barche a vella alle Poste v Trstu, ki jo je pripravila italijanska pošta. Nič manj kot vabil v tujino se ni razveselila povabila osnovne šole z Rakeka. Njena platna so učence pospremila v novo šolsko leto. Razstava, praktično v domačem kraju, je razveselila umetnico, navdušila učence in v šolo privabila krajanje. Darja Štefančič se je v intervjuju za londonske galeriste pridružila kolegom iz drugih vej umetnosti. Tudi ona si želi, da umetniško delo pride do kupcev in zbirateljev, čemur pa duh v današnji družbi ni najbolj naklonjen. ■

Piramide po svetu in v Bosni

☞ Marija Hribar ☞ Tine Šubic

V nabit polnem prostoru smo v Knjižnici Jožeta Udoviča Cerknica prisluhnili **dr. Semirju Osmanagiću**, strokovnjaku za piramide in predzgodovinska ljudstva. Naslov tokratnega predavanja je bil Zdravilna energija bosanskih piramid. Piramid niso gradili samo v Egiptu in Mehiki, temveč tudi v Gvatemali, Hondurasu, Salvadorju, Peruju, Boliviji, na Kanarskih otokih, na Kitajskem ... in v Bosni. Dr. Osmanagić trdi, da ni dokazov, da bi najstarejše in največje egipčanske piramide služile kot grobnice, in tudi ni dokazov o avtorjih piramid, prav tako navajajo napačen čas njihovega nastanka; piramide v Gizi so zgrajene najmanj pred 12 000 leti. V drugem delu predavanja je dr. Osmanagić predstavil bosanske piramide v Visokem, ki jih je odkril leta 2005. Bosanske piramide Sonca, Meseca, Zmaja, Zemlje in Ljubezni predstavljajo gradbeni kompleks; pod njimi je podzemna mreža tunelskih prehodov in prostorov. S pomočjo najnaprednejših naprav so dokazali, da je bila ljudska skupnost tu prisotna že pred 35 000 leti. Strokovnjaki, ki so analizirali tla piramid, so ugotovili, da so prekrite s prstjo že več kot 12 000 let. Raziskovalci so na vrhu piramide Sonca z instrumenti zabeležili obstoj ultrazvoka neznanega izvora z intenzivnostjo 28 kHz. Na koncu predstavitve so v video posnetku spregovorili tudi ljudje, ki se jim je zdravstveno stanje po obisku piramide izboljšalo. Precej obiskovalcev prireditve je potrdilo, da so bili v Visokem, nekateri tudi kot prostovoljci, ki so pomagali pri čiščenju. ■

Zdravstveno vzgojni center Cerknica

Vam v letu 2019 ponuja brezplačne preventivne delavnice za odrasle

SPOPRIJEMANJE:

- s stresom
- s tesnobo
- z depresijo

- Življenjski slog
- Dejavniki tveganja
- Tehnike sproščanja
- Ali sem fit?

DELAVNICE

- Zdravo hujšanje
- Opuščam kajenje
- Zdrava prehrana
- Gibam se

Individualno svetovanje (Opustitev kajenja)

Zdravstveno vzgojni center
tel.: 01/70 50 150
e-mail: irena.svet@zd-cerknica.si
Cesta 4. maja 17, 1380 Cerknica

Od ročnega stavca do učitelja in ravnatelja

Rakovška knjižnica je v sodelovanju z Društvom upokojencev Rakek 15. oktobra organizirala že 16. večer s krajanji. Gostili smo **Franca Štefančiča**, ki je svoje spomine obujal v pogovoru s **Francem Perkom**. Odraščal je na Rakeku in v Ivanjem selu. Oglas na radiu ga je pripeljal na grafično šolo v Ljubljano, kjer se je izučil za ročnega stavca. Zbranim poslušalcem je predstavil ta poklic in tedanji način dela v tiskarnah. Ljubezen do materinščine in pisane besede ter spodbuda profesorja slovenskega jezika sta ga pripeljali na Pedagoško akademijo, smer slovenski jezik in likovna vzgoja, študiral je ob delu v tiskarni. Že pred diplomo se je zaposlil na rakovski šoli, čez kako leto odšel k vojakom, diplomiral in se vrnil. Kot učitelj in devet let tudi kot ravnatelj je na poklicno in življenjsko pot pospremil številne generacije otrok.

Nekateri, ki smo sedeli v njegovih klopeh, smo tokrat sedeli med številnimi obiskovalci večera in obujali spomine na osnovnošolska leta. Takrat se nismo zavedali, koliko nam lahko da dober in predan učitelj, kot to vemo zdaj, v zrelih letih. Od nas je zahteval veliko in veliko nam je tudi dal, bil je učitelj, kakršnega si želimo tudi za svoje otroke in vnuke. ■

140-letnica Čitalnice in Bralnega društva

»Častiti domorodci in domorodkinje!« S temi besedami je Fran Gerbič, pobudnik in prvi predsednik, nagovoril zbrane goste 8. septembra 1879, »ko se v prvič odpre slovesno naša narodna čitalnica«. Prva slovenska čitalnica je bila ustanovljena že leta 1861 v Trstu, vendar sta do zametkov cerkniške javne knjižnice pretekli še skorajda dve desetletji. Bleiweisove Novice so februarja 1868 cerkniške rodoljube, posebej še cerkniško inteligencijo, v prispevku okarale, da v lepem trgu manjka čitalnice. »Vrli Cerkničani, prosim vas, odgovorite mi: Zakaj nimate še čitalnice?« In šele januarja 1879, ko je bilo ustanovljeno Narodno bralno društvo, ki je imelo svojo prvo veselico s petjem in plesom že nekaj dni po nastanku, se je cerkniška narodnozavedna izobraženska elita zavzela, da se kot po ostalih slovenskih mestih in trgih ustanovi Narodna čitalnica.

Razstava ob 140-letnici nas popelje skozi pestro zgodovino knjižničarstva v našem kraju, žal so nekatera obdobja še precej neznana, saj ni potrebne dokumentacije, ki je izgubljena ali nevede shranjena v domačih arhivih. Odprtje razstave, ki je na ogled do 16. novembra, sta z Gerbičevimi samospevi obogatili sopranistka **Anemarija Štefančič** in pianistka **Iomi Babuder Briški**. ■

Vesna Telič Kovač Ljubo Vukelič

Pika baletna Nogavička navdušila v Cerknici

Kulturni dom (KD) Cerknica je bil 20. oktobra baletno obarvan, saj je predstava Baletnega društva Postojna privabila številne ljubitelje baleta. V baletni priredbi priljubljene zgodbe Pika Nogavička je nastopilo 87 članov društva, ki vadbo klasičnega baleta ob podpori Občine Cerknica že vrsto let izvaja tudi v Cerknici. Predstava je v celoti avtorsko delo društva pod taktirko režiserke (tudi baletne učiteljice v Cerknici) **Mire Marič**. Društvo je poskrbelo za domiselne koreografije, izvirne kostume in učinkovito scenografijo. Ob pomoči ekipe KD Cerknica so zaradi velikega zanimanja javnosti v istem popoldnevu izvedli dve predstavi. Na odru se je zvrstilo 17 koreografij, ki so se navezovala na posamezne dele priljubljene zgodbe o deklici, ki ni želela odrasti. Pri projektu so kot koreografinje in vodje skupin sodelovale tudi ostale tri učiteljice v društvu, **Nataša Berce**, **Tina Leder** in **Ana Vogrin**. Na odru so bile izrazite baletne koreografije dopolnjene z domiselnimi kostumi **Alenke** in **Sare Požar**. Predsednica društva **Mateja Kocman** se je za podporo posebej zahvalila občinama Cerknica in Postojna ter Javnemu skladu za kulturne dejavnosti – Območna izpostava Postojna. ■

Alenka Požar Tine Šubic

Avtorica in fotografinja: **Simona Kermavnar**

Pokopališki križ na Uncu

Sredi pokopališča na Uncu stoji križ, sestavljen iz kamnitega podstavka, litoželeznega križa in korpusa, ki je v obliki plitkega reliefa; ohranjen je tudi prvotni zvitek z napisom INRI.

Baza je dvodelna, sestavljena iz punciranega spodnjega kvadrastega dela z napisom v ščitkasti kartuši in iz piramidastega nastavka s konkavno upognjenimi stranicami in prirezanim vrhom. Ta del je utrjen s kovanim vstavkom. Napis, vklesan na sprednji strani, sporoča tudi letnico: O Bog, ne sodi po njih delih / temveč po tvoji milosti / 1855. Križ s profilirano bazo meri v višino 307 centimetrov in njegova površina posnema les; zadaj ga uravnava uvita kovana palica. Višina korpusa je 86,5 centimetra. Litoželezna celota je bila včasih posrebrena.

Križ je bil postavljen v času razsajanja kolere na Notranjskem; v sosednji Cerknici je po poročanju Zgodnje Danice oktobra 1855 zaradi nje umrlo 170 ljudi. Ta grozljiva bolezen se je takrat hitro širila tudi z delavci, ki so gradili železniško progo.

Pri korpusu gre za tip Križanega s štirimi žebli. Kristus glavo nagiba v svojo desno stran, obraz vidimo v profilu. Na ramena mu padajo svedrasto zviti kodri las, trni krone so v obliki gumbkov.

Pokopališki križ na Uncu

Roki sta mišičasti, dlani pa stisnjeni v pest. Rana na levi strani prsi je reliefno poudarjena. Opasica je okoli ledij privezana s prekrizano vrvjo.

Unškemu korpusu identične srečamo na pokopališču v Ilirski Bistrici, kjer sta kar dva, posrebrena; Podstenju (precej poškodovan) in v Dolnjem Zemonu,

Litoželezni korpus

na znamenju, t. i. križu Na Tmbregu, ki je polihromiran (v naštetih primerih so križi leseni).

Litoželezni pokopališki križ s korpusom na Uncu je izdelek livarne Ferrum iz kraja Frýdlant nad Ostravico na Moravsko-Šlezijiškem. Najdemo ga tudi v njihovem katalogu iz let okoli 1915–1918 pod

številko 1, ujemajo se tako mere kot oblika. Ker pa so livarne svoj prodajno uspešen program zelo pogosto ohranjale tudi skozi več desetletij, bi bilo povsem možno, da gre za njihov starejši izdelek.

Začetki livarne segajo že v 17. stoletje. V 19. in začetku 20. stoletja je množično izdelovala pokopališke, nagrobne in druge votivne križe, nekaj jih je bilo kot njihov izdelek v zadnjem času prepoznanih tudi pri nas (npr. nagrobna križa v Golacu, pokopališki križ na Vrhniki itd.).

Napis na podstavku

Risba iz kataloga

Avtorica in fotografinja: **Magda Peršič**

Karnevalu se mudi, čez Javornike hiti ...

Predkarnevalsko vzdušje bomo v Notranjskem muzeju Postojna skupaj s Pustnim društvom Cerknica in Društvom notranjskih kulturnikov Krpan poskušali prikazati na razstavi Cerkniški karneval – fenomen in tradicija, ki jo bomo odprli 3. decembra, na Ta veseli dan kulture.

Cerkniški karneval, kot ga poznamo danes, se je razvil iz bogate pustne dediščine na Cerkniškem, zlasti pa iz pokopa pusta, ki je bil v Cerknici tradicionalen. Leta 1976 je pripravilo Pustno društvo prvo nedeljsko pustno karnevalsko prireditev »Kmečka ohcet«, ki je bila predhodnica današnje velike pustne povorke v Cerknici. Namen organizacijskega odbora je bil predstaviti lokalno etnografsko dediščino, ki jo je navdihovala Valvazorjeva Slava vojvodine Kranjske. Začetke vzpostavitve tako obsežne in celovite prireditve so spremljali dvomi širše javnosti, vendar je organizacijski odbor z idejnim vodjem **Mirom Jenčkom** trmasto vztrajal in optimistično nadaljeval z izvedbo ideje. Pustnemu društvu se je pridružil akademski slikar **Milan Rot**, ki je bil avtor večine etnografskih karnevalskih likov. Vključitev tradicionalnih prvin v pustne like po letu 1978 postavlja cerkniški karneval v slovenskem prostoru na posebno mesto, saj prepleta bajeslovne, literarne in naravoslovne vsebine s sodobno družbeno stvarnostjo.

Na razstavi si bomo v klasični in interaktivni muzeološki obliki ogledali vsebine in oblike karnevala skozi 43-letno delovanje Pustnega društva Cerknica in vseh sodelujočih Cerknčanov, saj je v »Cerknici pustar vsak«. Predstavitev bo popestrila mobilna maketa o cerkniškem karnevalu, ki jo oblikuje domačin, študent Akademije za likovno umetnost, **Bor Šparemblek** s sodelavci. Posebnost makete je med drugim uporaba reciklažnega materiala za pustne like, robotike ter novih tehnologij. Da bi obiskovalcem kar najbolj

pričarali karnevalsko vzdušje, bodo karnevalski liki v gibanju. Na maketi bodo prikazani prvotni etnografski liki (čarovnica Uršula, ščuka, zmaj, hudič s polhi, povodni mož, žabec Rego), ki jih bo možno sčasoma dopolnjevati. Možnosti uporabe mobilne makete ne bodo omejene, saj jo je mogoče postaviti kjerkoli in je kot taka del promocijske narave tako Pustnega društva Cerknica kot tudi Občine Cerknica.

Po zaprtju razstave v Notranjskem muzeju bo razstava maja 2020 gostovala v Galeriji Krpan. Vsi sodelujoči želimo, da bi bila ta razstava povod za trdnejše sodelovanje pri pripravi stalne razstave o cerkniškem karnevalu v Cerknici.

Rapalska meja

Domoznanska skupina v Knjižnici Jožeta Udoviča Cerknica je organizirala predavanje **Tineta Scheina** z naslovom Deli rapalske meje. Meja med Kraljevino Srbov, Hrvatov in Slovencev (SHS) in Kraljevino Italije je bila določena z dogovorom vesil novembra 1920 v italijanskem mestu Rapallo. Meja je potekala tudi po Javornikih, za ta del Notranjske je v rapalski pogodbi navedeno: »Meja bo potekala ob zahodnem robu uravnave ob glavni cesti Hotedršica–Planina in od tam nadaljevala tako, da bodo vasi Planina, Unec, Zelše, Rakek, Dolenja vas, Dolenje Jezero in Otok pripadale SHS, kote 875 m, 985 m in 983 m pa Italiji.« Kako močno je bila varovana meja na Javorniku, lahko še danes vidimo iz ostankov podzemskih utrd in bunkerjev. Eden drugega so se zelo bali; ko so Italijani začeli delati svoje utrdbe, so tudi na naši strani začeli nastajati obrambni bunkerji Rupnikove linije. Italijanska vojska je morala najprej zgraditi ceste po Javorniku, Snežniku, potem šele ostalo. Italijani so imeli izredno dobro delujoč propagandni stroj, saj so natisnili ogromno razglednic in ostalega gradiva, predvsem za območje Reke. Podrobno je bila predstavljena Unška koliševka s podzemnimi vojaškimi rovi in bunkerji. Tine Schein je opravil ogromno delo, saj je vse temeljito raziskal, fotografiral in dokumentiral. ■

✉ Marija Hribar 📷 Tine Šubic

Avtor: **Miha Jernejčič** Fotograf: **Ljubo Vukelič**

Sebastjan Štraus

Nekdanji nogometaš, pozneje triatlonec, sedaj pa organizator teka ob Cerknškem jezeru in gospodar v Košarkarskem klubu Cerknica. Svoje delo opravlja z izjemno energijo in voljo, ki zraven pritegneta še mnogo drugih prostovoljcev; med njimi so pogosto tudi žena Valentina in sinova Klemen in Kristjan. S športom je Sebastjan na tak ali drugačen način povezan že vse življenje, za svoje udejstvovanje pa je dobil tudi priznanje Občine Cerknica za uspešnega športnega delavca.

Kako se je začela vaša športna pot?

S športom se ukvarjam že od rojstva, praktično mi je bil položen v zibelko. Oče Branko je bil nogometaš, tako da naju je z bratom mama vozila na očetove tekme, kjer smo navijali po stadionih. Tako niti ni čudno, da sva bila tako jaz kot brat Jure tudi nogometaša. Sicer pa sem že kot otrok rad tekell in bil najhitrejši tekač že na šoli, ki sem jo obiskoval v Ljubljani, oče je namreč iz Ljubljane, mama Magda iz Cerknice.

V mladih letih ste bili torej nogometaš?

Nogomet sem začel trenirati pri Olimpiji leta 1982 in ga igral pet let, do 1987. Bil sem tudi državni reprezentant v pionirski in kadetski selekciji, nato pa je moja kariero žal ustavila poškodba. Kot zanimivost lahko povem, da sem igral vse pozicije, najraje pa levega bočnega, in da sem v začetku kariere treniral tako nogomet kot košarko in velikokrat imel tudi dve tekmi v istem dnevu, tako da sem najprej na primer odigral nogometno, takoj zatem pa še košarkarsko ali obratno.

Po poškodbi pa športi brez kontakta – tek, kolesarjenje; ukvarjali ste se tudi s triatlonom?

S triatlonom sem se pričel ukvarjati leta 2001, čisto slučajno. Na televiziji sem videl oglas: »Si upaš prijaviti na triatlon?« In sem si. V Kočevju sem se preizkusil na svojem prvem kratkem triatlonu, kar pomeni 750 metrov plavanja, 20 kilometrov kolesarjenja in 5 kilometrov teka. Čeprav sem mislil, da je moja fizična pripravljenost na kar visokem nivoju, sem bil po plavanju zelo izčrpan. Bil sem tudi eden od le dveh, ki sta na tekmo prišla z gorskim kolesom, vsi ostali so imeli cestna. Pa vseeno nisem bil zadnji (smeh). Triatlonec sem bil dvanajst let, treniral sem pri Triatlonskem klubu Ljubljana, v Ljubljani večinoma plavanje, včasih tudi pred službo; ob 5.30 sem bil že v bazenu, tako da se da, če se hoče. Tek in kolesarjenje sem po trenerjevih navodilih lahko treniral tudi v domači Cerknici. Preplaval, prekolesaril in pretekell sem več olimpijskih triatlonov (1500 metrov plavanja, 40 kilometrov kolesarjenja in 10 kilometrov teka) ter pet polovičk »iron mana« (1900 metrov plavanja, 90 kilometrov kolesarjenja in 21 kilometrov teka), enkrat tudi prestižnega v Sankt Poeltnu, ki služi kot predkvalifikacije za tisti najprestižnejši »iron man«. V zadnjem času pa bolj kolesarim, pozimi pa rad tečem na smučeh. Tudi tu se je začelo podobno kot s triatlonom – videl sem oglas za Bloške

teke, pa sem se odločil, da se prijavim, čeprav prej še nisem tekell na smučeh – pa sem bil takrat star 38 let (smeh).

Znani ste kot organizator športnih prireditev, predvsem teka ob Cerknškem jezeru, pa košarkarskih tekem ...

V organizacijo teka ob Cerknškem jezeru sem aktivneje vpleten od leta 2009, ko se je organizacija preselila iz rok Turističnega društva Notranjska pod okrilje Športne zveze Cerknica. Kot tekač sem se teka udeleževal že prej, kar mi je koristilo pri organizaciji. Skušal sem namreč razmišljati kot tekač, razmišljati, kako bi lahko naredil razmere tekačem čim prijaznejše. Tako smo traso najprej obrnili, da je druga polovica teka potekala v senci, ne po soncu. Kasneje smo traso tudi podaljšali, saj je bilo tako logistično ustrežnejše – namesto štarta v Ribiškem kotu v zadnjih letih začinjamo izpred parkirišča ob Dolenjem Jezeru.

Ste se pri organizaciji spopadali s težavami?

Prvo leto, ko smo organizirali tek ob Cerknškem jezeru, smo večer pred tekom zapustili prizorišče, štart ob Ribiškem kotu. Ko smo naslednje jutro prišli nazaj, smo kemično stranišče našli v jezeru – nekdo ga je ponoči zakuril in vrgel v vodo. Naslednje leto smo organizirali stražo na prizorišču tudi čez noč. Zjutraj se je vse zdelo v redu, dokler nismo šli na ogled trase; takrat smo videli, da je, znova čez noč, nekdo podrl drevo naravnost čez traso. Šele pet minut pred začetkom smo ga uspeli razrezati in odstraniti, da so tekači lahko normalno odtekli.

PPK Rakek

Peter Kovšca

19. oktobra je ekipa članic Ping pong kluba Rakek (PPK) odigrala 1. krog v 2. slovenski ligi. Gostovala je v Prekmurju, pri ekipi Murske Sobote in ekipi iz Cirkovc. Obakrat so bile boljše domačinke, in sicer v Cirkovcah s 5 : 1 in v Murski Soboti s 5 : 2. Obe zmagi za Rakek je dosegla izkušena **Simona Soldat**. V nedeljo, 20. oktobra, pa je PPK Rakek v Športni dvorani Rakek priredil 2. odprti turnir Slovenije v namiznem tenisu za kadete in kadetinj. Domači prireditelji so tekmovanje izpeljali brez napak. Na njem je nastopilo 80 kadetov in 40 kadetinj iz 27 klubov, med njimi so bili dve kadetnji in trije kadeti domačega kluba. Glede na to, da so vsi prvič nastopili v višji kategoriji, niso dosegli vidnejših rezultatov. Sicer pa so bili najboljši:

Kadeti:

1. **Miha Podobnik** (Logatec)
2. **Aleks Ušaj** (Letrika, Nova Gorica)
- 3.–4. **Jure Kraker** (Muta)
- 3.–4. **David Grad** (Mengeš)

Kadetinj:

1. **Enya Molatra** (Kajuh–Slovan, Ljubljana)
2. **Sara Tokić** (Letrika, Nova Gorica)
- 3.–4. **Polona Horvat** (Interdiskont, Ravne)
- 3.–4. **Kim Kastelic** (Krka, Novo mesto)

Zadnji tek sezone

cerknica.si Ljubo Vukelič

Tekači so v nedeljo, 13. oktobra, odtekli še zadnji tek v letošnji sezoni Notranjskega tekaškega pokala ebm-papst. Teka ob Karlovc se je zaradi ugodnih temperatur in sončnega vremena skupno udeležilo 145 tekačic in tekačev. Zmago si je pritekel **Borut Albreht**, na drugo mesto se je uvrstil **Jaka Grže**, tretji pa je bil **Matej Jurančič**. V ženski konkurenci je slavila **Mateja Ožanič**, druga je bila **Zoja Levec**, tretja pa **Kristina Bele**. ■

ŠPORTNI SEMAFOR

NOTRANJSKI TEKAŠKI POKAL EBM-PAPST

6. tek ob Karlovc, 9,7 km, 13. 10. 2019

Borut Albreht – 36:06 **Mateja Ožanič** – 42:46
Jaka Grže – 36:24 **Zoja Levec** – 44:09
Matej Jurančič – 36:38 **Kristina Bele** – 44:35

Zmagovalci osnovnošolskih tekov

600 metrov – **Filip Komidar** in **Žana Turk**
 1000 metrov – **Tine Zabukovec** in **Leona Turk**
 1600 metrov – **Tjaž Dolgan** in **Nikita Funda**

NOGOMET

NK Cerknica, Primorsko-notranjska članska liga

7 tekem, 2 zmagi, 5 porazov, 9. mesto

28. 9. 2019 – **Cerknica** : Plama Podgrad – **1** : 0
 5. 10. 2019 – **Jadran Hrpelje - Kozina** : Cerknica – **4** : 3
 12. 10. 2019 – **Boreas Ajdovščina** : Cerknica – **2** : 1
 20. 10. 2019 – Cerknica : **ŠD Ankaran** – **0** : **5**

KEGLJANJE

KK Brest Cerknica, članice, 1. A-liga

5 tekem, 2 zmagi, 3 porazi, 5. mesto

28. 9. 2019 – **Celje I** : Brest I – **6** : 2
 12. 10. 2019 – **Brest I** : Miklavž – **6** : 2
 19. 10. 2019 – Calcit I : **Brest I** – **3** : **5**

KK Brest Cerknica, člani, 1. B-liga

5 tekem, 4 zmage, 1 poraz, 2. mesto

28. 9. 2019 – **Pivka I** : Brest – **6** : 2
 12. 10. 2019 – **Brest** : Hidro – **7** : 1
 19. 10. 2019 – Kočevje : **Brest** – **2** : **6**

KK Brest Cerknica II, članice, 2. liga zahod

2 tekmi, 2 poraza, 6. mesto

11. 10. 2019 – Brest II : **Vodnjak** – **2** : **6**
 16. 10. 2019 – Brest II : **Gorica** – **1** : **7**

KOŠARKA

KK Cerknica, 3. slovenska košarkarska liga zahod

1 tekma, 1 poraz, 8. mesto

19. 10. 2019 – **Plama Pur Ilirska Bistrica** : Cerknica – **81** : 63

NAVIJAJMO ZA NAŠE!

NOGOMET – Nogometno igrišče »Kolen«, Cerknica

16. november – NK Cerknica : NK Košana

KEGLJANJE – Keglišče v Cerknici

8. november – ob 17.30 – Brest Cerknica II (ž) : Taborska jama

23. november – ob 14.00 – Brest Cerknica I (ž) : Ljubelj

ob 18.00 – Brest Cerknica (m) : SIJ Acroni

KOŠARKA – Športna dvorana Cerknica

16. november

ob 19.00 – KK Cerknica : Tera Tolmin

23. november

ob 19.00 – KK Cerknica : Ajdovščina

Pohod štirih far

do cerkve sv. Miklavža na Slivnici s sveto mašo ob 11. uri

Daroval jo bo g. Sandi Osojnik, župnik v Grahovem.

sobota, 7. december 2019

Začetek pohoda:

- ob **9. uri**, izpred Tabora v **Cerknici**
- ob **9. uri**, izpred cerkve v **Grahovem**
- ob **9. uri**, izpred cerkve v **Begunjah**
- ob **8.30. uri**, izpred trgovine v **Novi vasi**

Sledite nam na www.cerknisko-jezero.si info@cerknisko-jezero.si

Pisane roke »Tigrčkov« za svet brez lačnih otrok

V septembru smo prejeli povabilo k sodelovanju pri projektu Kulturnega društva (KD) Rak Rakek Za svet brez lačnih otrok. Skupaj s starostniki iz Deos, Centra starejših Cerknica, ki so nas obiskali v vrtcu, smo ustvarjali mozaike v obliki dlani. Prijazne članice KD Rak Rakek so nam pripravile material in nas vodile skozi celoten postopek izdelave mozaika. Prav vsak izmed nas je obris svoje dlani zapolnil s koščki pisane keramike, kar je bil za nas še poseben izziv, saj smo se z omenjeno tehniko srečali prvič. V oktobru smo se odpravili na sprehod do Deos, kjer smo si ogledali vse mozaične podobe rok, vzdane v steno, ob iskanju svojih dlani pa smo se prav dobro zabavali in nasmejali. Zahvaljujemo se KD Rak Rakek ter varovankama in animatorki iz Deos za povabilo k sodelovanju v edinstvenem projektu.

☞ 📷 Nika Jerman, Nataša Petrič

Kar boli svet, boli tudi mene!

V Osnovni šoli Notranjski odred Cerknica se je odvil zelo zanimiv projekt. Prek delavnic, vzgojne gledališke predstave, ogleda video spota in nagradnega natečaja so naši otroci spoznavali raznolikost življenja na kulturnem, osebnostnem, šolskem in verskem področju. Osnovna ideja projekta je bila promovirati enakost v različnosti, strpnost do drugih in drugačnih ter medsebojno spoznavanje, razumevanje, sodelovanje in dialog. Otroci so zelo kritično razmišljali o problemih modernega človeštva in se odločno postavili proti sovražnem govoru. V iskanju rešitev za ustvarjanje pravičnejše in bolj odprte družbe so aktivno sodelovali in tudi ustvarili številne likovne in literarne izdelke. Celoten projekt je bil podprt s strani Urada vlade RS za komuniciranje.

☞ 📷 Društvo za boljši svet

Na konferenco po priznanje

23. septembra smo se predstavniki Ekošole udeležili konference koordinatorjev programa Ekošola v Laškem. Njen glavni namen je bila predstavitev projektov, s katerimi želimo učencem privzgojiti čut za naravo, sonaravni razvoj in ohranjanje čistega okolja. Na konferenci smo prevzeli tudi priznanje in nagrado za sodelavko **Veroniko Švigelj** in njene učence, ki so v šolskem letu 2018/19 obiskovali izbira predmeta rastline in človek ter kmetijska dela. Dobili so priznanje za najlepšo visoko gredo v kategoriji osnovnih šol pri projektu Šolska VRTilnica. Prav tako se je njihov recept uvrstil v knjižico Reciklirana kuhinja. Iskrene čestitke! Učiteljem in učencem želim še veliko EKO volje pri nadaljnjem delu!

☞ Uroš Cajnko 📷 Veronika Švigelj

Povabilo k sodelovanju

OŠ »Jožeta Krajca« Rakek in OŠ Miroslava Vilharja, podružnična šola s prilagojenim programom z nižjim izobrazbenim standardom in posebnim programom vzgoje in izobraževanja otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami, pripravljata bazar društev pod sloganom Prosti čas za vse – tudi zame, ki bo 19. novembra od 17.30 do 19.00 potekal v jedilnici osnovne šole Rakek. K sodelovanju vabimo društva občin Cerknica, Bloke in Loška dolina, ki bodo imela svoj prostor za predstavitev, izpeljavo manjše aktivnosti in posredovanje informacij. Ciljna skupina so otroci s posebnimi potrebami in talenti, ki so včasih, zaradi njihove drugačnosti, spregledani. Želimo jim dati možnost, da vas spoznajo, se vključijo v aktivnosti društev in preživljajo prosti čas na kakovosten način. Bazar je ena od aktivnosti dvoletnega ERASMUS+ projekta z naslovom Inclusive learning with high expectations, ki ga kot partnerji soustvarjamo skupaj z Grindskolan iz švedskega mesta Nortalje.

☞ Martina Hiti

Vsak dan kaj novega ob Cerkniaškem jezeru

Notranjski park ima zadnje tedne vsak dan drugačno podobo. Ne le zaradi vse bolj vodnatega jezera in barvite jeseni. Nov videz mu daje petkilometrski usmerjena sprehajalna pot Drvošec. Ta poteka od požiralnikov Rešeto do mostu v Vratih pred vasjo Otok. Tu vsak dan nastane nova informacijska točka, se skoplje luknja za še eno usmerjevalno tablo in postavi interaktivna lesena skulptura. Že lahko sedete na klopi, opazite gradnjo lesenih opazovalnic ptic ter celo vrsto označevalnih količkov, kjer bo kmalu stalo še nekaj novega.

Najzanimivejše točke so v okrilju gozda, denimo prehranjevalni splet s stebri v krogu, kjer bo mogoče skozi luknjice opazovati, kdo se v naravi s kom prehranjuje; pa skulptura ris, ki bo obenem plezalo za otroke; zagotovo bo navdušil tudi »medvedji brlog«, kamor boste lahko pokukali brez strahu pred besnečim medvedom.

Za domačine in obiskovalce skupaj z Občino Cerknica pospešeno gradimo tudi nov informacijsko-turistični center

© arhiv NRP

© Eva Kobe

na koncu parkirišča Dolenje Jezero. V njem bomo poskrbeli za vse vaše čute, jezero bo mogoče doživeti v vseh letnih časih, na zanimive načine boste spoznavali prebivalce parka, se preizkusili na posebnih digitalnih kvizih. V centru bodo tudi sanitarije ter v zgornjem nadstropju sejna soba, kjer se bo mogoče s 3D-očali sprehoditi skozi lepote Notranjskega parka.

Po večinoma zaključeni obnovi vodotoka Stržen, kjer smo s ponovno vzpostavljenimi okljuki povečali varno in mirno območje za vse dragocene živali in rastline Cerkniaškega jezera, je postavljanje infrastrukture nadaljevanje naše zgodbe razvoja. Označene sprehajalne in kolesarske poti bodo že

same po sebi obiskovalce vabile k uporabi, s tem pa bomo omejili njihove pritiske na zasebna zemljišča, s katerimi kmetje skrbno gospodarijo. Obenem bomo zmanjšali negativni vpliv množic na krhek življenjski prostor jezera, njegovih ogroženih živali in rastlin.

Ker imamo kot javni in neprofitni zavod omejena finančna sredstva, nam gradnjo infrastrukture finančno omogočajo evropski projekt LIFE, Ministrstvo za okolje in prostor, Občina Cerknica ter podjetja Alpod, ebm-papst in Elgoline, ključen je tudi projekt Kras.Re.Vita, v okviru katerega naložbo financirata Evropska unija iz Evropskega sklada za regionalni razvoj in Republika Slovenija.

Delo naših »terencev«

© Izak Hribar

Terenski delavci Notranjskega regijskega parka **Andrej, Izak** in **Lojze** že od začetka avgusta čistijo zaraščena območja parka. Delo je izjemno težavno, saj morajo goste grmovje in podrast marsikje odstranjevati ročno. Veliko parcel, ki jih je park odkupil, a že več desetletij niso bile košene, bo po zaslugi pridnih rok naših delavcev v prihodnje mogoče strojno kositi. Očistili so tudi deset hektarjev zemlje, ki pripadajo Agrarni skupnosti Dolenje Jezero. Agrarni skupnosti bodo s tem v prihodnje močno olajšali vzdrževanje zemljišč. Skupno so uredili že trinajst hektarjev, in sicer: parcele pod Martinjakom, Vodonos in Retje, nasip med Retjem in osamelcem Gorica, sprehajalno pot Drvošec, Pocinov laz in Pot izvirov (Gorenje Jezero). Park bo s takšnim gospodarjenjem nadaljeval in nadgrajeval to, kar so stoletja z ljubeznijo počeli domačini – ohranjali lepoto in neokrnjenost teh krajev. ■

Prej

Potem

Avtor križanke: **Vladimir Milovanović** (Najeto pero)

Nagradna križanka

Geslo križanke (izpisano na osenčenih zelenih poljih) napišite na dopisnico in pošljite na naslov: Slivniški pogledi, Cesta 4. maja 53, 1380 Cerknica s pripisom »Nagradna križanka« ali ga pošljite na elektronski naslov urednistvo@slivniskipogledi.si; ime zadeve naj bo »Nagradna križanka«. Rešitve bomo v uredništvu sprejemali do **25. novembra**.

Trije izžrebani nagrajenci bodo prejeli nagrade, ki jih prispeva pokrovitelj tokratne križanke – **Notranjski muzej Postojna**.

- 1. nagrada:** družinska vstopnica za ogled razstav;
- 2. nagrada:** vodnik stalne razstave Muzej krasa;
- 3. nagrada:** dve brezplačni vstopnici za ogled razstav Notranjskega muzeja Postojna.

Imena nagrajencev bodo objavljena v naslednji številki Slivniških pogledov, ki izide v začetku decembra.

Nagrajenske oktobrske številke so:

- 1. nagrada:** bon v vrednosti 20 evrov – **Tatjana Horjak**, Ulica Rakovške čete 32, 1381 Rakek;
- 2. nagrada:** bon v vrednosti 15 evrov – **Ana Ličen**, Cesta pod Slivnico 5 b, 1380 Cerknica;
- 3. nagrada:** bon v vrednosti 10 evrov – **Teja Maček**, Begunje 170, 1382 Begunje pri Cerknici.

Nagrajenske bodo nagrade, ki jih poklanja **Trgovina pri Darji** z Bloške Police, prejele po pošti.

					Glasilo Občine Cerknica	IZDELOVALEC OBROČEV	NAJVEČJI GR. OTOK	POGORJE NADMISSISSIPIJEM	ZVITEK, ZMOTEK	ERICA JONG	LASTNIK LADJEVJA	KRMA ZA KONJE	KRAJ ZA SKOKE V VIŠINO DALJINO	ČRESLOVINA			
					TOGOST, POČASNOST												
					TELEGRAM												
					MADRIDSKI ŠP. KLUB JUNAK MAHABHARATE							AM. IGRALEC (JAMES) PEVKJA ZORJAN					
	PRSI	ANGLEŠKI IGRALEC MOORE	ATLETINJA ZUPIN	MAČEK ČLOVEK Z VELIKIM NOSOM				OSLOV GLAS POKROVITELJ			ANTON NANUT VRBA IVA						
	ZRNCE						PLJUČNA BOLEZEN ZARADI AZBESTA	KAMNIT STREŠNIK IZUMRLI PTIČ					PRIPADNIK BASKOV				
MOČVIRSKA RASTLINA											MIGLJAJ MAJNA (IZVIRNO)						
POGAŠENI ZAREČI DELCI							ŽIVALSKI VRT			CERKVENI OBRED DAN. KNJIŽ. MUNK							
PODROBNOST							SHRAMBA DENARJA SL. IGRALEC (JURIJ)					Č(A)S PLEMIŠKI NASLOV					
DRŽAVA VAZIJI, PERZIJA					ARISTOFANOVA KOMEDIJA			BESEDNA VRSTA GLASKONJSKIHKOPIT									
													NEMŠKA IGRALKA SOMMER	AMERIŠKI JEZIKOSL. CHOMSKY			
	ŽLEBIČ V DOGAH PRISODU									ITALJANSKI PEVEC			EVROPSKI VELETOK VZDEVEK ONASSISA				
	SPLET LAS								KRAJ PRI KRANJU TELUR								
	SKRIVEN NAUK																
KNJIGA Z OSNOVAMI KRŠČAN. NAUKA																	

Rešitev prejšnje križanke (vodoravno): OSAMELOST, ROTO PAPIR, KRAT, GAMA, ŽE TRIDESET, LESA, KARTON, KONCEPT, ŽAD, NI, IDIOT, EMU, AVTEK, OBOR, KROPA, DA, SOBOTA, BANKOVEC, KRATICA, JER, VI, DRVAR, ART, VOL, NAPOR, EKAR, KAPO, NEDOMAČIN, TRAGEDIJA. Težje besede: EZOTERIKA, GRANULA, OZARK.

POSKRBI ZA DOBRO POČUTJE, POSKRBI ZASE.

15% popusta*
2. 11. - 30. 11. 2019

- Za izboljšano delovanje imunskega sistema
- Za zmanjšanje utrujenosti in izčrpanosti

70 LET
ZDRAVJA

Vitamin C ima vlogo pri delovanju imunskega sistema in pri zaščiti celic pred oksidativnim stresom, hkrati pa prispeva k normalnemu psihološkemu delovanju ter zmanjšanju utrujenosti in izčrpanosti. Prehransko dopolnilo ni nadomestilo za uravnoteženo in raznovrstno prehrano.

*Akcija velja za imetnike Kartice zvestobe Lekarne Ljubljana v enotah Lekarne Ljubljana, specializiranih prodajalnih LL Viva (v okviru razpoložljivega asortimana) in Spletni Lekarni Ljubljana na www.lekarnaljubljana.si. Popust velja na vsa prehranska dopolnila lastne blagovne znamke Lekarne Ljubljana. Izdelki linije Nekoč in danes v akcijo niso vključeni. Popusti se ne seštevajo.

MEGADOM^{10 LET}

URESNIČI IDEJE CENEJE!

MEGADOM JE VAŠA TRGOVINA Z GRADBENIM MATERIALOM, METALURGIJO, INŠTALACIJAMI IN KOPALNICAMI, ORODJEJEM, VIJAKI IN OKOVJEM, BARVAMI IN LAKI, BELO TEHNIKO IN MALIMI GOSPODINJSKIMI APARATI, ZABAVNO ELEKTRONIKO, POHIŠTVOM **lesnina XXX** TER VSEM ZA DOM, VRT IN KMETIJSTVO.

VSE ZA OGREVANJE

KOTLI, PEČI, KAMINI, STENSKI GRELCI, ELEKTRIČNI RADIATORJI, HALOGENSKI GORILNIKI, INSTALACIJSKI MATERIAL, PELETI, DRVA, BRIKETI, PREMOG, TRSKE, KOCKE ZA PODŽIG ...

TALNA KERAMIKA SPAZIO, SINTESI

928 €/m²

POSODA ETERNA

PRALNI STROJ GORENJE WE 723

29900 €

KALORIFER

že za 999 €

ELEKTRIČNI KONVEKTOR TCH 2010 E in TCH 2011 E

8797 €

IR PANEL BASE 450W

8997 €

PELETI A1 ENERGIJA NARAVE, BIOLES HORIZONT

449 €

NOVO

BREZPLAČNA DOSTAVA! v 24 urah

PNEVMATIKE za osebna vozila

3299 €

Akcija velja do 30. 11. 2019 oz. do odprodaje zalog. Popusti se obračunajo na blagajni. Cene so v EUR z DDV. Akcijske cene veljajo za takojšnje plačilo. Slike so simbolične. Pridržujemo si pravico do spremembe programa in cen. Za morebitne napake v tisku ne odgovarjamo.

MEGADOM PODSKRAJNIK - PODSKRAJNIK 102, 1380 CERKNICA - tel: 01/705 0 705
ODPRTO: pon.-pet. 7:00-19:00, sob. 7:00-13:00 - www.megadom.si

KUPUJTE NA OBROKE

SUMMIT LEASING
NLB - DINERS OBROKI

K VPISU VABIJO:

Knjižnica Jožeta Udoviča
Cerknica

V novembru in do konca šolskega leta prvošolci vabljeni k brezplačnemu vpisu.
Ob vpisu vas čaka darilo (slikanica).
✦ in ✧ KJUC

Do konca novembra

Pravljčni svetovi Svetlane Makarovič in Jelke Reichman
Mini razstava ob osemdesetletnici življenja
✦ V času urnika knjižnice
✦ Razstavna vitrina mladinskega oddelka ✧ KJUC

11. november–13. december

Rerum – Tanja Katern
Razstava unikatnega nakita
✦ V razstavni vitrini cerkniške knjižnice ✧ KJUC

11. november–6. december

Meri Lu pot
Marjeta Lužnik: razstava unikatne uporabne keramike
✦ V času urnika knjižnice
✦ Knjižnica Rakek ✧ KJUC

Četrtek, 7. november

Šri Lanka
Potopisno predavanje Sonje Butina
✦ 18.00 ✦ Knjižnica Rakek ✧ KJUC

Pritisk

Dokumentarni film
✦ Vstopnina: 3 € ✦ 20.00
✦ in ✧ KD Cerknica

Petek, 8. november

Lisička Mici na obisku
Pravljčno druženje z avtorico in ilustratorko Nejkjo Selišnik
✦ Za otroke od četrtega leta dalje in njihove starše. Vstopnine ni.
✦ 17.00 ✦ in ✧ KJUC

Sobota, 9. november

Jure Počkaj & Ante Upedanten banda
Martinov koncert
✦ Vstopnina: 12 € ✦ 20.00
✦ in ✧ KD Cerknica

Nedelja, 10. november

Dan za kino
Kickbokserka, mladinski film
✦ Vstopnina: 4 € ✦ 18.00
✦ in ✧ KD Cerknica

Dan za kino

Božja milost, drama
✦ Vstopnina: 4 € ✦ 20.00
✦ in ✧ KD Cerknica

Ponedeljek, 11. november

Rado Krasnik: Na temni strani ulice
Odpрте fotografske razstave
✦ Fotografije bodo na ogled do 29. novembra v času urnika rakovške knjižnice. ✦ 18.00 ✦
Knjižnica Rakek ✧ KJUC in HUD
Karel Barjanski Borovnica

Torek, 12. november

Učinkovite tehnike spopadanja z atopijskim dermatitisom
Predavanje Maje Šter
✦ 18.00 ✦ in ✧ Točka moči,
Čabranska 9, Cerknica

Zaključek Notranjskega tekaškega pokala

Podelitev priznanj
✦ Vstop prost ✦ 18.00 ✦ KD
Cerknica ✧ Športna zveza Cerknica

Sreda, 13. november

Bralni klub
Beremo: Boris Kralj – Bežanja, beganja, iskanja.
✦ 18.00 ✦ in ✧ KJUC

Naravne rešitve za bolečine

Predavanje Sanje Lončar
✦ 18.00 ✦ in ✧ Točka moči,
Čabranska 9, Cerknica

Četrtek, 14. november

Sanjski Mauritius
Potopisno predavanje Tanje Frbežar
✦ 18.00 ✦ in ✧ Točka moči,
Čabranska 9, Cerknica

Slovenski teden filma

France Štiglic: Tistega lepega dne, film
✦ Vstop prost ✦ 20.00
✦ in ✧ KD Cerknica

Petek, 15. november

Jože Matevžič: Zgodovina Čabra in Babnega Polja
✦ 19.00 ✦ Knjižnica Stari trg
✧ Domoznanska skupina KJUC

Sobota, 16. november

Venera v krznu
Gledališka predstava
✦ Vstopnina: 15 €. Za gledališki abonma in izven. ✦ 20.00
✦ in ✧ KD Cerknica

Nedelja, 17. november

A ljubezen, ta ne mine
Koncert ljudskih pevk Jezerska tršca z gosti – Logaškimi kvartetom
✦ 18.00 ✦ Cerkev sv. Petra na Dolenjem Jezeru ✧ Ljudske pevke Jezerska tršca

Ponedeljek, 18. november

Pravljčna urica z ustvarjalno delavnico
✦ Za otroke od četrtega leta dalje
✦ 17.00 ✦ Knjižnica Rakek ✧ KJUC

Torek, 19. november

Bralno srečanje
Druženje ob branju s stanovalci DEOS, Centra starejših Cerknica
✦ 11.00 ✦ DEOS, Center starejših Cerknica ✧ KJUC

Pravljčna urica z ustvarjalno delavnico

✦ Za otroke od četrtega leta dalje
✦ 17.00 ✦ Knjižnica Rakek ✧ KJUC

Bazar društva

✦ 17.30–19.00
✦ Jedilnica OŠ »Jožeta Krajca«
Rakek ✧ OŠ »Jožeta Krajca«
Rakek in OŠ Miroslava Vilharja, podružnična šola s prilagojenim programom

Sreda, 20. november

Gostilna Na vagi in ustanovitev Društva za medsosedsko pomoč

Predavanje Štefke Šebalj Mikše in Joži Mele
✦ 18.00 ✦ KJUC ✧ Domoznanska skupina KJUC

Zakaj navadni prehlad prepogosto vodi v resne težave?

Predavanje Adriane Dolinar
✦ 18.00 ✦ in ✧ Točka moči,
Čabranska 9, Cerknica

Četrtek, 21. in petek, 22. november

Navihana jesen
Pravljčna urica z ustvarjalno delavnico
✦ Za otroke od četrtega leta dalje. Prijave na 01 7091 078.
✦ 17.00 ✧ KJUC

Sobota, 23. november

Zvočna kuhna
Interaktivni zvočni performans
✦ Vstopnina: 6 €. Za Polhkov abonma in izven.
✦ 10.00 ✦ in ✧ KD Cerknica

Nedelja, 24. november

Ranko Babič: Kriza srednjih let
Monokomedija
✦ Vstopnina: 17 € (prodajna mesta Eventim) ✦ 19.00 ✦ in ✧ KD Cerknica

Ponedeljek, 25. november

Bralna skupina za osebnostni razvoj
Beremo: Petra Škarja: Camino: od suženjstva do svobode.
✦ 17.00 ✦ KJUC ✧ Fani Černigoj in KJUC

Sreda, 27. november

ABC demence
Predavanje Šejle Gazibara
✦ 18.00 ✦ in ✧ Točka moči,
Čabranska 9, Cerknica

Četrtek, 28. november

Preboj
Vojni film ✦ Vstopnina: 5 €
✦ 18.00 ✦ KD Cerknica
✧ Zveza borcev NOB Cerknica

Petek, 29. november

Rožnate urice
Druženje bolnikov z izkušnjo raka
✦ 18.00 ✦ in ✧ Točka moči,
Čabranska 9, Cerknica

Jazzva

Koncert
✦ Vstopnina: 10 € ✦ 20.00
✦ in ✧ KD Cerknica

V DECEMBRU:

Sreda, 4. december

Peka kruha z drožmi
✦ Obvezne prijave do zapolnitve prostih mest ✦ 17.00 ✦ in ✧ Točka moči, Čabranska 9, Cerknica

Sobota, 7. december

Pohod štirih far
✦ 8.30 pri trgovini v Novi vasi
✦ 9.00 pri cerkvah v Grahovem, Cerknici in Begunjah
✧ TD Cerkniško jezero

NOVEMBER 2019

16.11.

VENERA V KRZNU

20.00 / gledališka predstava
Vstopnina: 15 €

kulturni DOM CERKNICA
www.kd-cerknica.si